

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL

Telef: FR 6-5416

"Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois."

EINA XVIII METUS

1964 BALANDŽIO - APRIL 30

Nr. 9(927)

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininką

VLIKO pirmininko Dr. Antano Tri mako mirtis labai sukrečiančiai buvo pajusta paties VLIKO, jį sudarančių organizacijų ir plačios lietuvių visuomenės. Jo gedėjo ir kitų tautų egzilinės organizacijos, parodydamos ištikusio didelio nuostolio su- pratinimą. Atėjo taip pat žinių, kad pavergtoje Lietuvoje girdėjusieji laisvojo pasaulio radijo stočių pranešimus ir prie velionies karsto pasaky-

tas atsisveikinimo kalbas tą žinią skaudžiai pergyveno ir ryžtingojo kovotojo už Lietuvos laisvę mirtį labai apgalvėstavo.

Lietuvos diplomatiniai atstovai ir konsulai, visuomenės organizacijos ir atskiri asmenys su giliu liūdėsiu žodžiu, laiškais, telegramomis ir spaudoje yra pareiškę VLIKui savo užuojautas. Kiti, vieton užuojautų, au kojo Lietuvos laisvinimo reikalams,

palaidojus

pasiųsdami tas aukas TAUTOS FON DUL

Šie faktai rodo, jog ne tik Lietuvos pareigūnai, bet ir visa lietuvių visu menė kartu su VLIKu tvirtai stovi Lietuvos laisvinimo kovų bare ir pa garbiai įvertina tame bare kovuju-

sius ir kovojančius. Jautriai išgyve- nusi VLIKO pirmininko mirtį, mūsų visuomenė parodė ryžto dar akty- viau jungtis į Lietuvos laisvinimo darbą ir visakeriškai stiprinti VLI Ko veiklą.

Šiuos išgyvenimus, pareiškimus ir pasižadėjimus VLIKas priima su didele pagarba bei dėkingumu. Mūsų vedamoji dėl Lietuvos laisvės kova nesustojo ir nesustos. Mirusiųosius

pakeičia naujos jėgos ir mes drą- siai žvelgiame pirmyn pasitikėdami ne tik ateities galimybe, bet ir savo jėgomis žūtbūtiniai tautos kovai lai- mėti ir nepriklausomą demokratine Lietuvą atstatyti.

Mes visi Tėvynei Laisvę Laimė- sime!

VYRIAUSIAS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETAS

TAUTIETI, ATLIK SAVO PAREIGĄ!

TAVO RYŽTO IR MEILĖS TAUTAI BANDYMAS!

Tenielika nei vieno lietuvio tą dieną namuose - visi aktyviai dalyvausime laisvės šauksmo demonstracijoje!

Mūsų laisvės kova tik tada bus baigta, kai mūsų tėvynė bus išlais- vinta iš baisios vergijos. Kaip ir kiekviena kova, taip ir šioji, pareiškia lauja iš kovojančių visų jėgų įtempio mo, aukos ir pasišventimo.

Mes, gyvenantieji laisvame pasau- lyje, esame tie šaukliai, kurie turi visas galimybes šauktis į laisvųjų tautų sąžinę, ieškant mūsų nelaimin gai tautai laisvės ir nepriklausomy-

bės. Mūsų geležinė pareiga neleisti Lietuvos vardui dingti iš tarptauti- nės politikos arenos, atkakliai išna- doti kiekvieną progą, kad priminus laisviesiems, jog laisvės džiaugsmu ne visos tautos gali džiaugtis.

Dėl mūsų laisvės kovų priešas nirsta ir meta milijonus dolerių, kad mums burnas užčiauptų. Mes šiam brutaliai kraštų grobikui esame tartum rakštis akyse, nes mes kalba

me iš savosios patirties, kalbame teisybę ir šiuo ginklu, - savo teisybe mes esame jam baisūs! Net ir valstybiniu mastu metami milijonai, net organizuojamos šmeižtų ir kaltinių melagingos kompanijos prieš iš- eiviją, neturi didesnės įtakos - su tiesa kovoti melu, kad ir dengiamu dideliais pinigais, sunku!

Mes milijonų neturim, bet mes turime patį aštriausią ginklą, kuris

šimtmečiais yra griovęs kalėjimų sienas, kuris šimtmečiais yra kėlęs tautas į laisvę, - mes turime meilę savai tautai ir ryžtą laisvės kovą vesti iki pergalės!

Štai šią vasarą prieš mūsų akis stovi du dideli uždaviniai: sekminti- gas pasisekimas ALTO organizuoja- mo visų lietuvių kongreso Vašingto- ne (birželio 26-27-28 dd) ir Pasau- linės Parodos proga rengiamoji Lie-

tuvos Diena Niujorke. Šių progų reikšmingumas Lietuvos laisvės by- lai netenka plačiau aiškinti. Žymiai svarbesnis klausimas - ar mes su- gebėsime į tuos parengimus sutrauk ti išpūdingą skaičių lietuvių, sutin- kančių paaukoti savo vargą, išlaidas vardan tos Lietuvos! Proga didelė ir reikšminga - tenielika nei vieno lietuvio tą dieną namuose - visi ak- tyviai dalyvausime laisvės šauksmo demonstracijoje!

Iš VLIKO darbų

Balandžio 11 d. Niujorke posėdžia- vo VLIKO praplėstasis prezidiumas. Buvo pagerbtas miręs VLIKO pirmi- ninkas Dr. Antanas Trimakas ir bu- vo išklaudyta tam momentui pritaik- kyta trumpa vicepirmininko, einan- čio VLIKO pirmininko pareigas J. Audėno kalba, po kurios buvo pritar- ta paskelbti polaidotuvinį VLIKO pa- reiškimą.

Po to J. Audėnas supažindino posė- džio dalyvius su VLIKe turima medžiaga, kad Danijos vyriausybė si- sitarė su Sovietų Sąjunga dėl atlygi- nimo Danijai už jos investicijas Lie- tuvoje. Tuo susitarimo buvo pažeis- tas Lietuvos suverenitetas ir dėl to ruošiamasi atitinkamai reaguoti. Reikalą studijuoja VLIKO politinė kc misija Vašingtone su prof. D. Krivic ku priešakyje. Taip pat yra žinių, kad panašias derybas veda ir Brita- nijos vyriausybė, kuri jau seniai de- fakto Lietuvos aneksiją pripažino.

Daromi žygiai patikrinti vokiečių spaudos agentūros (Dpa) žinią iš Helsinkio, kol kas tepasirodžiusi tik viename N. Y. Staat-Zeitung Herald nr. 70, kad Suomijos užs. reik. min. pareigūnas paskelbęs, jog Suomija pripažinusi Pabaltijo valstybių inkra poravimą į S. Sąjungą. Dalykas su- stiprinamas dar tuo, kad kovo mėn. Suomijos prezidentas Kekkonen ofi- cialiai lankėsi Estijos sostinėje Ta- line ir Tartu. Laikraščio fotokopijos pasiųstos Liet. Dipl. Šefui p. Lozo- raičiui ir Lietuvos atstovui Vašing- tone p. Kajeckui, reikalui esant, ati- tinkamus žygius padaryti.

VLIKO PREZIDIUMO KLAUSIMAS taip pat šiame posėdyje buvo išri- štas. Jį, pagal statutą sudaro trys na- riai - pirm, vicepirm ir sekretorius. Vienam nariui mirus, liko ne pilnas prezidiumas, o prezidiumo narius gali rinkti tik VLIKO pilnaties sesija. Iki sesija bus sušaukta, o tai grei- čiausia bus kada nors rudenio, poli- tiškam bendradarbiavimui ir prak- tiškiems darbams vykdyti į prezidiu- mą buvo pakviestas Stasys Lušys. Sekretoriumi yra J. Stikliorius.

LIETUVOS VARDAS HONG-KON- GE IR MONTEVIDEO

Iš Hong-Kongo per prel. V. Mince- vičių Romoje gauta vasario 7d. ten leidžiamo savaitraščio Sunday Exa- miner iškarpa su antrašte: "The Faith in Lithuania". Laikraštis daug medžiagos persispausdino iš anglų kalba leidžiamo ELTOS biuletienio apie religijos persekiojimus okupu- toje Lietuvoje ir kitas žinias.

Montevideo dienraštis El Plata kovo 11d. daug medžiagos panaudojo iš VLIKO vasario 16d. paskelbtojo atsišaukimo, apie religijos persekio-

jimus, apie jaunimą ir kitas žinias, paimtas iš ispanų kalba leidžiamojo ELTOS biuletienio.

Mūsų kovos dėl Lietuvos laisvės pasaulyje plačiai žinomos. (ELTA)

Brazilija išgelbėta

J. KADAGYS

Kai Maskva įsteigė Kuboje savo bazę ir čia įsistiprino, nesulaukda- ma Amerikos griežesnės reakcijos, komunistas įsitikino, kad dabar atė- jo momentas vykdyti savo generali- nę ofenzivą užvaldymui pietų Ame- rikos. Tuoj tatai pajuto Dominikon- ū respublika, Honduras, Haiti, Vene- cuela, Kolumbija ir, pagaliau, Pana- ma. Paties fakto, kad Amerika pake- čia savo pašonėje tokią bazę, padra- sinti pietų Amerikos komunistai pa-

kėlė galvas ir suaktyvino veiklą. Ve- necueloje prasidėjo sabotažo ir te- roro veiksmas. Panamoje buvo su- ruoštos prieš amerikiečius atviros riaušės. O Brazilijoje jie tikėjosi valdžią pagrobti be didesnio triukš- mo, nes tuometinis prez. Gularat bu- vo jiems visiškai palankus ir viską darė, kad kraštas patektų į jų ran- kas. Gularat, kur tik galėjo, sodino į atsakingus civilinės ir karinės val- džios postus kairiuosius ir net nea- bejotinai komunistus. Teisingumo, darbo ir laivyno ministeriais buvo paskirti aršūs komunistai. Pagaliau buvo pradėta slaptai organizuoti ko- munistų vienetai ir kariuomenės tar- pe, kurie, aišku, pradėjo nebeklausyti savosios vadovybės. Gularato tiks- las buvo labai aiškus: sumažinti ka- riuomenės įtaką ir ją demoralizuoti. Galop prieš jo priešo, kad jūrininkai ir kitų dalių kariškiai, vadovaujami komunistų, pradėjo... streikuoti! Apie 1.500 tokių streikuojančių ka- riuų išsėdėjo Rio De Ženeiro miesto centre (vienos komunistų vadovauja- mos unijos patalpose) net 40 valan- dų. Kadangi streikuojantieji daug- moje buvo jūrininkai, tai Brazilijos admiralai pareikalavo Gularatą, kad streikavę kariškiai būtų nubausti. O kai tie streikai pačios Gularat vyria- sybės buvo sukurstyti, tai preziden- tas Gularat atsisakė juos bausti ir per televiziją dar išplūdo tuos kari- ninkus, kurie tam buvo priešingi, iš- vadindamas juos reaktionieriais. Ši jo kalba, atrodo, ir buvo paskutinieji lašai į jau sklidiną jam neapykantos taurę...

Ekonominis krašto gyvenimas ne- sulaukiamai riedėjo prie suirutės ir bankroto. Iki 1963m. pabaigos pragy- venimas Brazilijoje pabrango net 100%. Krašto ūkio žinovai tvirtina, kad Gularat visai net nesistengė ūkį gelbėti, - priešingai, jis net dirbtino mis priemonėmis ir sąmoningai jį

- nukelta į 6 puslapį -

ŠTAI kaip nužmogintas kadaise gerai ir laisvai gyvenęs lietuvis Sibiro ištėrime... Rusai okupantai mums atnešė "išlaisvinimą" nuo padorių batų ir rūbų, apvilko mūsų tautą vižomis ir didelę jos dalį "savanoriškai" ar nesavanoriškai išsiuntė "kurti žemiškojo rojaus" mums svetimose žemėse... Nuotraukoje - nelaimingieji mūsų broliai ir sesės Sibiro ištėrime. Kaip matome, prie sunkaus miško kirtimo ir vežimo darbų dirba ir moterys, nes tame klaikiame varge duona yra auksas, uždirbama varge, šaltyje ir kančioje. Tokie vaizdai šau- kiasi dangaus keršto - tebūnie mūsų ryžtas kietas kaip plienas kovoje už tautos laisvę, kad greičiau ir jiems ateitų laimės ir laisvės dienos!

Stumbrasis gimė - ožkom nebliausim!

Ar Enciklopedija Tikrai Lietuviška ?

Ne vieno lietuvių knygų lentynoje išrikuotos dailiai išristos 30 knygų. Dažnas toms knygoms ir pasididžiuoja kokiam svetimtaučiai - tai lietuviška enciklopedija! Pasaulyje yra šimtai kalbų, gyvų ir mirusių. Žinovi teigia, esą tik dvidešimts ir kelios kalbos tėra, kuriomis išleistos enciklopedijos. Tautos net kelių dešimčių milijonų savo kalba enciklopedijų dar neturi. Žinant, kad laisvame pasaulyje, kur leidžiama mūsų enciklopedija, gal nei pusės milijono lietuviškai kalbančių nepri skaitytum, lietuviams, atrodo, būtų pagrindo tuo didžiuliu.

Enciklopedijos mums niekas nedovanoja ir jos leidimo iš šalies neparemia. Atsirado pakankamai tautiečių, negailinčių mokėti aukštą prenumeratos kainą, kad įgalintų ją leisti.

Negalėtų būti griežtų normų, kas enciklopedijoje talpintina ir kas ne. Tai pareina nuo jos redaktorių nusi statymo bei sugebėjimo apspręsti, kuri medžiaga yra enciklopedinio pobūdžio. Bet kai enciklopedijos rėmėjas neran da joje to, kas jo many mu ten turėtų būti, bet randa apšči ai ne enciklopedinės medžiagos, - jis ima gailėtis veltui išmetęs pinigą.

Reikia manyti, kad mūsų enciklopedijos pradininkai pavadino ją lietuviška ne todėl, kad ji lietuvių kalba atspausdinta, bet daugiau todėl, kad joje bus sudėta visa kas liečia Lietuvą ir lietuvių tautą. Jei būtų buvę kitaip, atseit, jei ji turėjo būti universali, tada gal nebūtų buvę apsirotota trisdešimt ir kelias tomais. Dabar Lietuvių Enciklopedija yra prisikolinusi apšči ai medžiagos iš Brockhauso, Enciklopedija Polska, Sovietskaja Enciklopedija ir kt. Kokių principų redaktoriai laikėsi atrinkdami medžiagą, - lieka jų paslaptis. Tik mūsų enciklopedija išėjo p u s i a u lituanistinė ir pusiau universalinė, pabrėžiant, kad jos lietuviškoji dalis yra gerokai nepilna.

Sakoma, enciklopedija nėra žodynas, todėl nebūtina joje surašyti visų daiktų ar sąvokų pavadinimus. Bet kai palyginame lietuvių kalbos žodyną su LE, randame labai daug pavadinimų, kurie LE praleisti, nors kiti - giminingi ar tos pat rūšies - idėti. Pavyzdžiui: (yra idėta) brasa, dieveris, drėvė, iškamša, navigacija, skrybys, sula, šerys, bambizas, ivibalsis. Nėra - sietuva, anyta, stuc oris, išnara, išpera, kosmonautika, zyvanašlė, brazdai, ašutas, davatka, iviveidis ir tt.

Lietuvių Enciklopedijai derėjo įsidėti v i s ū Lietuvos gyvenviečių vardus. Nepaminėti ne tik kaimiečių, bet ir miestelių, bet nėra daugumos kaimų ir dvarų vardų. Kaimas neprarado savo vertės ar skambaus lietuviško vardo, jei jame gimė žmo nės netapo vyskupais, generolais ar kokiomis garsenybėmis. Jei bus lerta Lietuvoje ilgiau išsilaikyti kolcho zinei santvarkai, bus pavojus, kad daug ligi tol buvusių vietovardžių visai išnyks.

Keista, kad Nepriklausomos Lietuvos apskričių aprašyme neišvardinti jų ribose buvę valsčiai! Miškiniai, matyti, pasirūpino, kad miškų urėdijų girininkijos būtų išvardintos (išimtis Moliūnų urėdija; ties ja pažymėta - Žiūr. Pampėnai, o aprašant Pampėnus, girininkijos neminimos). Nepaminėti ir kai kurių didesnių miestų priemiesčių vardai. Kai kurie vietovardžiai iškreipti, - pav. Melnerage rašoma Melnraga, Nimerzatė - Nemirsėta, Pilkopė - Pilkupa, Pumpėnai - Pampėnai (vietos tarme sakoma Pompėnai), Pažerūnai - Pažerūonai ir tt.

Neįmanoma suvokti, kam į LE įtraukta tiek daug antraeilių Rusijos miestų. Pavyzdžiui paimekime tik po vieną iš raidės: Akmolinsk, Bielgorod, Čeremkovo, Dnieprodzeržinsk, Gorlovka, Ivanovo-Voznesensk, Minusinsk, Norilsk, Pokrovsk, Solikamsk. Gal jie vertingi sovietiška enciklopedijai, bet lietuviškai? ... Pagaliau vakarų pasaulyje yra šimtai žymesnių ir tikrai įdomesnių miestų, kurie mūsų enciklopedijos palikti nepaminėti. Jei LE ne a t s i r a d o vietos lietuviškiems kaimams, tuo labiau joje neturėjo būti vietos ruskių miestams. Lietuviams šiaip ir anapus - "rasieja" dvoja nuo šimtmečių...

Su pasigerėtinu kruopštumu surankioti ir sudėti į LE katalikų dvasininkai ir katalikai veikėjai pasauliečiai, iškelti jų turimi ir tariami nuopelnai. Katalikiškos partijos bei organizacijos yra neabejotini Lietuvių Enciklopedijos redaktorių favo-

ritai. Šiai srovei reikšmingi įvykiai ir vietovės aprašyti detališkai ir su meile. Greičiausia gal tik per neapsižiūrėjimą liko nepaminėtos kurį laiką Lietuvoje plačiau pasireiškusių krikščionių smogikų organizacijos "Baltasis Žirgas" ir KAKAS-Katalikų Akcijos Komitetas.

Dar Lietuvoje katalikai buvo ketinę leisti savo enciklopediją, bet tik čia - išėivijoje jiems pasisekė tai įgyvendinti, nes katalikiškesnės enciklopedijos ir Lietuvoje jie tikriausiai nebūtų pajėgę išleisti. Šiuo požiūriu LE redaktoriai įrodė savo sugebėjimus sumobilizuoti savus bendradarbius ir surasti reikiamus šaltinius jiems rūpimai sričiai puikiai apdoroti.

Redaktorių šališkumas kai kur net rėžia aki. Kai jiems simpatiškas asmuo nėra kuo nors pasižymėjęs, nesivaržant pradeda fantazija... Pav. apie vieną tautietį sakoma: "... 1941. VI. sukilime dalyvavo prezidentūros paėmime". Nežinantieji tikrovės pagalvos, kad ten vyko... labai aršios kovos! Tikrumoje gi, kol bolševikai tebebuvo Kaune, niekas prezidentūros nešturmavo, o kai jie pabėgo, - į ją galėjo laisvai užėiti bet kas.

Arba, į provincijos teisėjo nuopel nus užskaityta, esą jis "... rėmė tautines ir kultūrinės organizacijas". Kur gi tokį reikėtų dėti, jei jis, -baigęs Lietuvos Universitetą, net nepaslinktų kultūrinių organizacijų paremti. Kur gi čia nuopelnas? Panašiu "ateistacijų" užtikame gausiai.

Žymiai kukliau Lietuvių Enciklopedijoje atstovaujamos kitos pasauliečių žiūros. Nežinomo tankumo ir paskirties koštuvu išskirti kai kurie Lietuvos akademikai. Nektartosime jų, kurie yra įtraukti, paminėsime

Rašo-Petras Remeika

tik po keletą praleistųjų (kai kurie iš jų yra išvežti į Sibirą). Štai: advokatai - Bataitis, Juchnevičius, Nargelevičius, Goldbergas. Gydytojai - Bylienė, Čerkelūnienė, Gintyla Juškys, Kusa. Inžinieriai - pulk. Ambraziejus, Birulis, Gordevičius, pulk. Gavelis, pulk. Jurgutis. Ir šis koštuvus palietęs ne vien akademikus. Mūsų jūrų kapitonas vieni pamini, bet pav. Krištopaičio, Marcinkaus, Sliesoraičio nėra... Užmirsti kai kurie sportininkai, daug kartų gynę lietuviškas spalvas tarptautinėse varžybose; futbolininkai Bartuška, boksinkininkai Markevičius, Mišius, krepšinininkai Baltrūnas, amrikėnai Jurgėla ir Kriaučiūnas, šauliai - Karčiauskas, Skaržinskas, tenisininkai Kačergis, Remeikis ir tt.

Toks, sakytum, paviršutiniškumas vieniems atrodo užgaulus, kiti tik numoja ranka... et... lietuviška enciklopedija...

Norėtusi manyti, kad tam tikra "įžymybių" kategorija turėjo likti už enciklopedijos ribų. Tokia mintis gimsta užtikus lietuviškoje enciklopedijoje... plėšiko Blindos vardą Juk "svietio lygintojo" vardą nebūtų sunku prikergti ir garsėjusiems Lietuvoje Balsiui su Kazlausku ar Riekiui. Jie irgi plėšė tuos, kuriuos laikė turtingesniais ir prisilaikė prie mažiau pasiturinčiųjų...

Arba, - aprašyti lietuvių eilėkai Bocianskis, Jalbrzykowskis, Kirtiklis, Koscialkowskis, Meisztaviczius Obstas ir kiti. Vilniečiai Lietuviai! Kurie buvot šių ponų uždaryti Lukiškių ar trijų kryžių kalėjimuose ar

Berezos Kartuskos koncentracijos stovykloje - pavartykite lietuvišką enciklopediją - ar rasite paminėtas jų kančias? ... Ten yra sudėti tik jų budeliai!

LE puslapiuose rado vietos ir tokie, kaip Heidrich, Himmler, Kaltenbrunner, Lohse, Ribbentrop, Rosenberg. Šias pavardes paskaičius automatiškai gimsta noras rasti ir sa vo bičiulių kacetininkų (jų aukų) pavardes, kaip tai Burago, menininko Neliubšio, inž. Riaubos. Deja... jų ir daugelio kitų veltui ieškotum!

Pradėjus kalbėti apie vokiečius: ar nevertėjo paminėti pozityviai dalyvavusius mūsų valstybės kūrime, kaip tai pulk. Austa, il gametį karo mokyklos lektorius ir sporto vadovą; jezuitą tėvą Fulstą, parašiusi drauge su Šolcu ir Talmantu vokiečių lietuvių k. žodyną. Pagaliau ir Lietuvos vokiečiai, - gal nesuklystum juos pavadinęs lietuvišiais vokiškom pavardėm, - pulk. Balbachas, su kuro parašu buvo skelbiamas Vyr. Štabo pranešimai iš frontu 1919 m.; kapt. Fanstelis, šančiškis, pirmas mūsų autobatalijono vadovas; advokatas Lichtenšteinas, išgelbėjęs daug lietuvių II pasaulinio karo pabaigoje. Jie verti, kad juos prisimintume.

LE pasigendame daugelio mūsų žymesnių karių, nepriklausomybės kovų dalyvių, atžymėtų Vyties Kryžiaus kavalerių. Praleisti buvę mūsų kariuomenės pulkų vadai: Bačkus, Breimelis, Paškovičius, Skorulis, Šaudzis. Pasižymėję (Širvintų operacijoje) pulk. Andrašūnas, kapt. Balnas, 1919 m. baterijų vadai, vėliau pulkininkai Giedraitis, Paškevičius, pirmas karo aviacijos eskadrilės vadovas kapt. Hiksa, il gametis karo invalidų Vyties Kryžiaus Brolijos pirmininkas pulk. Kukinas, 2-o

pėst. pulko batalijono vadovas maj. Mc tiekūnas-Valevičius, karo aviacijos mokyklos viršininkas pulk. Reimontas, il gametis artilerijos lektorius pulk. Byrontas, karo invalidų s-gos pirmininkas kapt. Stanaitis.

Jei LE yra menininkas Henrikas Šalkauskas, tuo labiau turėtų joje būti ir jo tėvas kapitonas Henrikas Šalkauskas, 1919-20 metais išmaitęs visus frontus, apdovanotas Vyties Kryžiumi ir bolševikų išvežtas. Antrajame kare prieš bolševikus kovojo lietuvių batalijonai, vadovaujami lietuvių vadų. LE paminėti tik keletas. Kur dingo Bajerčius, Čerminus, Jančys, Jonikas, Jurksas, Kazakevičius, Klimavičius, Kriščiūnas, Liormonas, Malskaitis, Švilpa, Miliauskas, Narbutas, Narušis, Počebutas, Strimas, Sutkus, Šimkus, Reizgys, Gasėnas?

Jei šių vyrų mūsų enciklopedijoje nėra, tai kam idėti bolševikiniai maršalai: Černiakovski, Konev, Malinovski, Rokosovski? Kam generolas Karvelis "nušvarintas", tartum jis visiškai nebūtų dalyvavęs raudonojo armijos "išlaisvinant" Lietuvą?

Romėnai naudojo bausmę - condematio memoriae - pasmerkimas užmiršti, - taikytą nusikaltusiems Romai. Pasirodo, tokią pat bausmę praktikuoja ir bolševikai - kaznį posredstvom žamai čivanija - žudymas nutylint. Kaip matome, mūsų enciklopedija pasmerkia užmiršti: (tik gaila!) ne tuos... O gal jos redaktoriai yra kitokios nuomonės?

Rūsčiai žvelgia į mus iš LE puslapių rusų gerai... Jų generolai, didžiūnai, mokslininkai... Litovcai jiems niekad nebuvo prie širdies. Juk tai jie pritaikė mums neturinčią istorijoje pavyzdžio priespaudos priemonę - uždraudė rašta. Jiems mažiausiai rūpėjo kaip tie litovcai apie juos atsilieps, jei jie iš viso dar kada galės atsilipti. Jų ilgiau nei šimtmetį nežina rusiškoji "kultūra", nelyginant dumblas, užklojo mūsų tėvynę.

Raudonieji Maskvos valdovai paveldėjo iš savo pirmtakų istorinę lietuvių naikinimo sistemą. Tai mes matėme savo akimis. Vakariečiai žiūrovai tai pavadino genocidu. Neįpasant to, mūsųose vis atsiranda žmonij, kuriems šviesa iš rytų dar vis stipriai tebešviečia. Tai paliūdi ja LE redaktoriai, kurių dėka enciklopedijoje atsirado: Akselrod, Berija, Deržinskij, Dekanozov, Gladkov, Gromyko, Jagoda, Kautsky, Kolontaj, Liebknecht, Molotov, Plechanov, Serov, Sverdlov. Na, ir paskui šiuo "sendraugius" Lietuviškoje Enciklopedijoje žengia lietuviškas raudonasis elitas: Aleksa-Angarietis, Baltušis-Zemaitis, Binba, Dovydaitis, Gedvilas, Glovackis, Guzevičius, Karsokas, Lapienis, Mickevičius-Kapsukas, Mažiulis (vieno LE redaktorių brolis?), Maciejauskas, Meskupas, Meškauskienė, Mielzielaitis, Mizara, Mozurkūnas, Pakarkelis, Požėla, Preikštas, Prusejka, Papeikis, Reimeris, Sniečkus, Šimkus... Jų aprašymuose pasmerkimo nerandame. Greičiau iš ten dvelkia šilima. O mes puolame vieną garsę Salemutę Narkelūnaitę! Ji gi eina pramintu takeliu!

Šia proga dar vienas įdomus maž možis: LE III t. 358psl. yra žodis b u o ž e . Apie jį pasakytas: "... nukeltine prasme stambus ūkininkas, dvarininkas." K o d e l nepaaiškinta, kas ir kada šią nukeltinę prasmę į lietuvių kalbą įsuko?...

Galėtume pasiguosti, kad visa tai kas praleista, galės būti idėta papildomame tome ar tomuose. Bet to, kas jau atspausa - nei ištrinsi, nei iškarpysi.

Baigiant šią nelinksmą apžvalgą mums belieka sušukti: Nežinomas Lietuvi! - Žuvęs Sibiro vergų stovykloje, - tu nesi pamirštas! Laisvajame pasaulyje Tavo broliai išleido enciklopediją, kurioje pagerbė Tavo žudikus...

Prof. Vaclovas Biržiška, LE Vyr. Redaktorius, I-mo tomo pradžioje savo žodyje Lietuvai ir lietuviams, tarp ko kita, sako: "... geležinei už dangai griuvus ir Nepriklausomai Lietuvai atsistačius įteiks atgijusiai tautai į rankas šį šaltinį žinių apie tai, kuo gyveno laisvame pasaulyje išsklaidytieji sūnūs ir dukterys". Mielas Profesoriau! Tamstos bendradarbiai apvyllė tamstą. Tokios enciklopedijos bolševikų nukraujintai Lietuvai parodyti mes negalėsime!

PAVEIKSLAI IŠ KOMUNISTŲ BAUDŽIAVOS

Rašo-Anis Rūkas

"Laisvojoj Lietuvoj" dedami iš komunistinio "rojaus", tiksliau - baudžiamo, paveikslai aiškiau ir suprantamiau pasako, negu ilgi aprašymai. Aprašymas lieka aprašymu, ne tasada padėtis duodasi pastebima: galima perdėti, ar nedadėti, vieną kitą smulkmeną galima netyčia praleisti, o kai ką tyčia pridėti. Paveikslas - visai kas kita, te sau kad ir vieną pusę, bet teisingai parodo.

Kaip atrodo darbininkai komunistų "rojuje", kokie jų apdarai, apavas, kokiuose namuose kolchozininkai gyvena, kokia yra jų manta (sukrauta į vieną dviratį vežimą) ir tt.

Sunku žiūrėti, kaip ten pasilikę, sunkios baudžiamo slegiami skurstata. O vistik kai kas tą skurdų ir varganą dabartinės Maskolijos ir pavertę kraštų gyvenimą giria, sakydami, kad ten... gera gyventi, ar net geriau darbininkai gyvena negu laisvose šalyse. Gaila jų, - tai nežinelio plepalas ar užsimerkelio melas, - skurdą vadinti pasitenkinimu, baudžiamą - lengvatą ir priespaudą -

laisve...

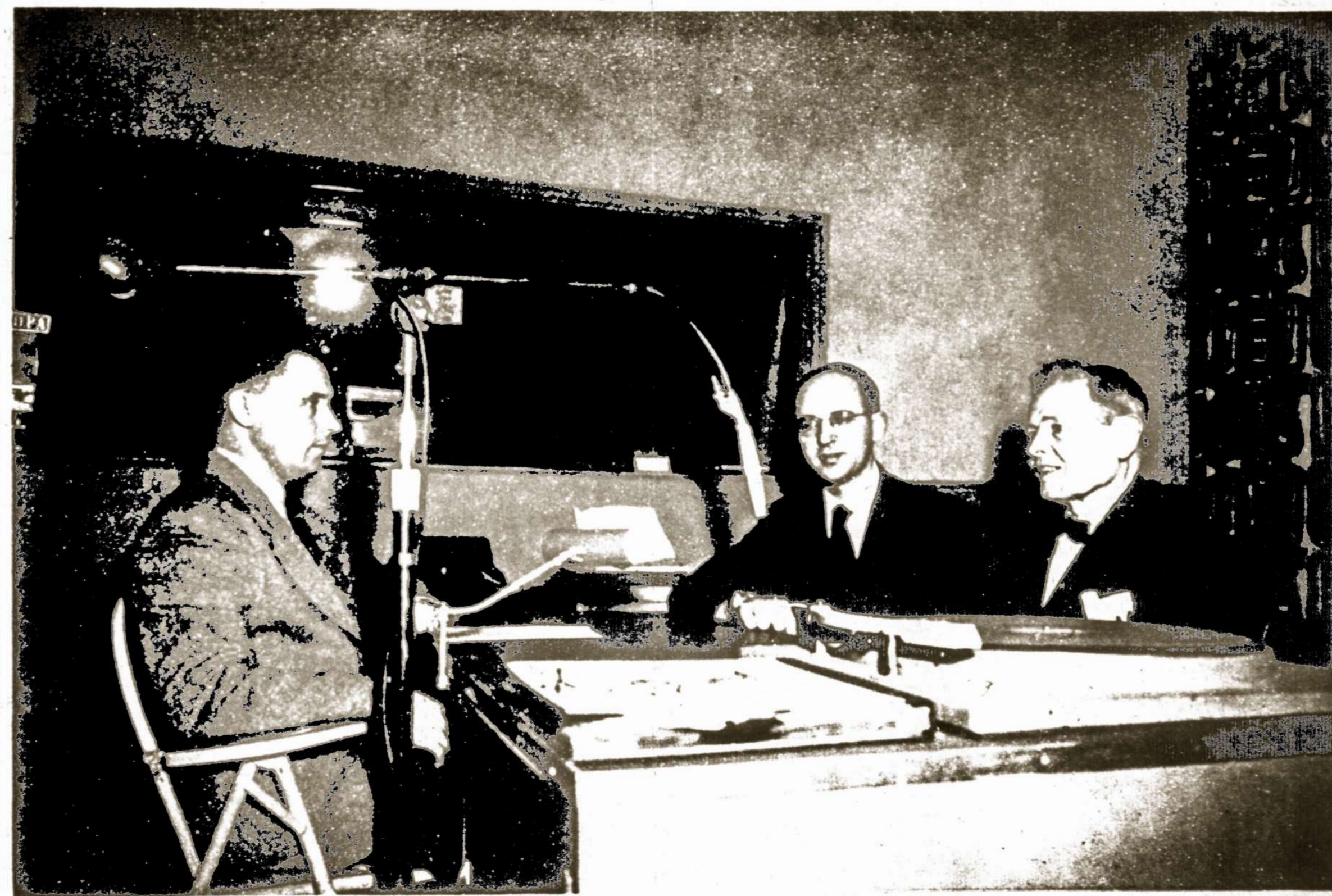
O vistik per 48 metus maskoliški komunistai tvarkos (tiksliau - betvarkės) nesugebėjo šalies ūkyje sutvarkyti bent taip, kad gyventojai turėtų pakankamai būtiniausių gyvenimui reikmenų: maisto, apdaro ir

ŽMOGUS NE VIEN DUONA YRA GYVAS!

Šio numerio didesnį kiekį siunčia me Čikagos lietuviams susipažinimui, kviesdami LAISVĄJĄ LIETUVĄ prenumeruoti. Kaina metams tik \$ 5. Kas norėtų laikraštį gauti susipažinimui (veltui) ilgiau - prašome mums parašyti - siųsime.

Pasinaudokite kuponu atspausdintu paskutiniame puslapyje. Administracija

Senosios kartos veikėjas - knygnešys, žurnalistas, buv. redaktorius ir visuomenininkas Aleksandras Žalypis šiomis dienomis atšventė savo 80 metų amžiaus sukaktuves. Nuotraukoje matome sukaktuvinininką 1954 metais, švenčiant spaudos atgavimo 50 metų sukaktį, pasikalbėjime spaudos reikalais per "Bangos" radio valandėlę. Iš kairės - Z. Slivinskas "Banga" radio val. vedėjas, žurnalistas Algirdas Gustaitis ir sukaktuvinininkas A. Žalypis.

LAISVOJI LIETUVA
FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

Entered as Second Class matter at the post office at Chicago, Ill.

Published bi-weekly on Thursdays
by LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Igalotas leidejas - V. KAČINSKAS

Redaktorius - A. J. KAULĖNAS

Administratorius - K. RADVILA

Prenumerata metams \$ 5.
Subscription per year \$ 5

Atskiras numeris 20 c.
20 c. per copy

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdonavičius, St. Jakubickas, J. Lietuvninkas,
Dr. K. Liutkus, Br. Macianskis ir L. Virbickas

MOTINA

J. MIŠKINIS

Ten močiutė užlingavo
Raudomis mane,
Į krūtinę skausmą savo
Liejo nežinia.

MAIRONIS

Motinos vardas amžiais nenusto-
jo ir nenustos savosios reikšmės,
nes motinos niekas pasaulyje negali
pavaduoti ir nepavaduos.

"Motinos veidas - saulės šviesa",
sako poetas. Ir tikrai, iš jos veido
sklindanti šviesa turi daug įtakos ir
mažam, ant jos kelių sėdinčiam, kū-
dikui ir savo tėviškės lizdą jau pa-
likusiam vaikui.

Į motinos rankas yra sudėta ne
tik jos vaiko, bet ir visos tautos atei-
tis. Juk motina yra tautos gyvenimo
ramstis, kuriam susvyravus, sunku
būtų tikėti ir tautos šviesia ir lai-
minga ateitimi. Kalbėdami apie lie-
tuvę motina, kalbame ir apie mūsų
tautą. Motina dar mažam savo kūdi-
kiui, anot poeto, "į krūtinę skausmą
savo liejo nežinia"... Ji išmokė vai-
kus mylėti ir gerbti savo gimtąją
kalbą, papročius, savo tautą.

Lietuvoje motina - šventas vardas
nes ji mokėjo įkvėpti savo vaikams
pasiryžimą ir tautinį susipratimą.
- Duokite mums gerų motinų ir
mes sukursime valstybę, kurios nie-
kas nenugalės, - sako vienas žymus
valstybės vyras. Tas posakis paro-
do, kad valstybės gyvenime jėga ne-
glūdi ginkluose, kareivuose, bet pi-
liečių valstybingume, dvasios stipru-
me ir tautiniame susipratime. O šios
dorybės išeina iš motinos rankų, jos
mylinčios širdies.

Vydūnas apie motinos meilę taip
sako: "Būdamas motinos, moterys
yra ypatingai reikšmingos naujajai
kartai, būtent, savo vaikams. Ale ne
vien tuo, kad jos globis, bet labiau
tuo, kad iš gyvenimo, iš jų kraujo, jų
nuotaikos ir vizinių pergyvenimų
kas tenka vaikams, ką jie iš motinos
paveldėja. Vaikai kalbą tikriausiai
išmoka iš motinos. Su jos kalba
persimeta ant jų nuolata motinos
sąmoningumas, visas vidinis jos ga-
bumas, jos malonumas, nuoširdumas

teisingumas ir švelnumas."

Motina yra tas žiedas per kurį
išvystame tą gražų pasaulį su saule
tu dangumi, ošiančiomis giriomis,
žydinčiais laukais...

Garsusis italų menininkas Rafae-
lis (1483-1520) nutapė puikų Šv. Mo-
tinos paveikslą "Sikstinė Madona".
Dailininkas mėgo pasakoti kaip jis
šį paveikslą sukūrė: jis stebėjo ir
žiūrėjo į daugelį motinų. Kiekvienoj
rado kokią nors grožio dalytę ir tik
paskui surinko visa tai, kaip bitė
medų, suvienijo, suliejo į tą puikų
paveikslą. Šios paveiksle atvaizduo-
tos Madonos kilnumas ir skautumas
ne iš oro paimtas, bet surinktas iš
paties gyvenimo. Ir mes, jei tik mo-
kėtume stebėti, kiekvienoj motinoy,
ant kūdikio pasilenkusioj, matytume,
kad yra kažkas švento, dangiško...

Ir ištikrųjų, niekas kitas kaip tik
motina, tegali įžvelgti į savo vaiko
sielą. Tik motina sugeba surasti vai-
kuose visus netobulumus ir blogus
palinkimus, tik ji sugeba juos taisy-
ti ir vaiko valią lenkti į gerą.

Dėja, šiandien ne visi galime Mo-
tinos Diena džiaugtis. Ne viena moti-
nėlė jau ilsisi šaltuose kampuose. Ne-
nusiminkime! Juk motinos meilė
yra amžina - ji yra visur ir su vi-
sais.

Tad gerbkime ir mylėkime savo
gyvąsias motinas, kol galime, kol ne-
vėlu! Kas myli savo motiną, tas my-
li ir savo tautą!

Lietuvių Fondas ir Jaunimo Literatūra

Net šviesiau akyse pasidarė, kai
paskaitėme, kad pagaliau iš Lietuvių
Fondo nuošimčių šimet jau net tre-
jetas tūkstančių atplaukia lietuvišės
bei kultūros ugdymui. Ir kasmet, tur
būt, toji suma dar padidės. Ir taip
mūsų svarbieji gyvybiniai reikalai
turės garantuotą medžiaginį pagrin-
dą. Nei dejuoti per spaudą ar susi-
rinkimus, nei aukų prašinėti, o tie-
siog - pasiimti šimtinės ir tūkstan-
tines iš banko! Ir - žinoti, kad tos lė-
šos neišsės, kad tas pinigų šaltinis

bus nemažesnis ir ateinančiais me-
tais. Tai yra taip puiku, kad šiandien
iš visų sąmoningų lietuvių širdžių
srūva džiaugsmingas dėkingumas L.
Fondo samanytojams ir atkakliems
įkūrėjams. O dabar ir mes visi, jau
matydami aiškią naudą, dvigubu uo-
mu prisidėsime savo pritarimu, ge-
ru žodžiu, paskata ir pinigų. Ir išau-
ginsime L. Fondą dar stipresnį, dar
pajėgesnį.

Nuošimčių paskirstymas, atrodo,
atliktas su dideliu rūpesčiu ir pro-
tingu saikingumu. Be abejo, daugeliu
svarbių sričių nieko neišteko. Bet
juk tai būtų vos 3.000. Kitais metais
tikriausiai bus pinigų daugiau.

Labai tikslu, kad maždaug visi
nuošimčiai paskirti įvairioms jauni-
mo kultūros sritims. Ir "Lituanus"
ir jaunimo sportas, ir Pedagoginis
Institutas, ir Kultūros Fondo leidžia
mos knygos, ir jaunimo grožiniai
skaitiniai - iš tikrųjų yra pirmieji
taškai mūsų rūpesčiuose.

Pirmuoju punktu visai teisingai į-
rašyta premijavimas jaunimo groži-
nės literatūros. Jei būtų ištekta pini-
gų, tur būt, tam reikalui būtų skirtas
ir visas tūkstantis. Reikia tikėtis,
kad pats K. Fondas su LB kaip nors
papildys ligi tūkstančio - taip ši la-
biausiai nuskriausta pozicija bus at-
statyta į tinkamą vietą.

Mūsų jaunimo dailioji literatūra
per eilę apsilėidimo metų yra taip
smukusi, kad leidėjai neima leisti, o
autoriai, tur būt, perkėlė savo gabu-
mus į kitus raštijos barus. Ir tikrai
reikės tūkstantinės premijos, kad
sugundyti autorius vėl grįžti prie
kūrybos jaunimui. Ypač kad dabar
jau kitos sritys pastoviai tebesiūlo
kasmet tūkstantines premijas (roma-
nas, poezija ir kt.) arba bent penk-
šimtes (novelė). O kaip "Draugo" ba-
landžio 11d. rašoma: "vaikams rašy-
ti yra sunkiau nei dideliems". Gi mo-
kykliniam jaunimui duoti įdomių ir

Lietuva - mūsų visų reikalas !

Laisvosios Lietuvos Garbės Lei-
dėjas Jonas Lietuvninkas, nuoširdus
visų lietuviškų reikalų rėmėjas ir
skatintojas, neseniai ir vėl paaukojęs
LL reikalams \$ 200, rašo:
Remdamas "Laisvąją Lietuvą" ir
aukodamas kitiems kultūrinėms lie-
tuvų reikalams, aš vis tikėjauši savo
pavyzdžiu paskatinsiu kitus tau-
tiečius, ypač mano miesto, Baltimo-
rės, pelningųjų verslų žmones, inte-
ligentus. Net dyvai, kad mūsų šiekai
naujieji ateiviai, ilgiau šiame kraš-
te gyvendami, kasmet daugiau uždė-
dami, dabar vis labiau eina "bied-
nyn". Kai pakalbinu kurį jų užsira-
šyti kokį laikraštį ar nueiti į lietu-
višką parengimą, tuoj man pradeda
skaičiuoti: "tik pamanyk, - tiktas
man kaštuotų 2 dol., kiti du žmonai,
o jeigu dar sūnui ir dukrai, - tai už
tiek pinigų aš jau galiu su šeima ke-
lias dienas pragyventi ir gerokai
mėsos pavalyti, o ką aš ten toj Lie-
tuvų salėje gausiu? Nieko!"

Jei tik kas mane nuveda, aplankau
beveik kiekvieną parengimą. Nors
gyvenu tik už kelių žingsnių nuo Lie-
tuvų Svetainės, bet ir tai man, jau
baigiančiam 82-us metus, sunku ten
nusikrapštyti. Nueinu, nors daugumo
ten susirenkančių lietuvių visai ne-
pažįstu - visai kiti dabar žmonės.
Nepažįsta jie ir manęs, gal tik vie-
nas kitas. Mano laikų ateiviai visi
išmirę arba dar keli užsilikę kur
kiurkso, nepajudėdami nė tiek, kiek
aš. O einu, kad nors viena tuščia vie-
tą salėje būtų mažiau. Sėdžiu sau
arti prie scenos, žiūriu, klausau ir
mąstau: vis smagiau prakalbininkui
(paskaitininkui) ar dainininkui, kad
nereikia prieš tuščias kėdes burną
aušinti. Bet ir čia mano pavyzdžiu
tautiečiai nenori pasekti, o neretai
vis nugirstu, kai "gudrieji" šnibžda-
si: senas, suvaikėjęs, kvailas...

Taip jau gyvenime, tur būt, būna,
kad tik suvaikėjęs pagaliau supranti
kad nieko į karstą nenusineši, kad ir
to, ką turi yra per daug... O su sta-
mi kartu kelias tik vienas tavo pa-
lydovas - ką tu gero būsi padaręs
kitiems - Lietuvai ir savo tautie-
čiams!

Gerb. "Laisvosios Lietuvos" tvar-
kytojai! Vėl Jums siūsdamas mano
užpelnyto daugelio metų derliaus da-
lį, iš širdies linkiu "Laisvajai Lietu-
vai" tapti dideliu, gražiu savitras-
čiu, turiniu ir išvaizda pralenkiant
visus kitus dabartinius!

JONAS LIETUVNINKAS.

Tokio idealizmo žmonių pastango-

Dėkodami mūsų laikraščio Garbės
Leidėjui už šią auką, linkime kad jo
žodžiai būtų išgirsti visų tų, kurių
širdyse Lietuvos meilė ima atšalti,
kad jie, kaip tikri tautos vaikai, eitu
į talką Lietuvos laisvės kovai ir sa-
vais gabumais bei auka remtų vi-
sas mūsų kultūrinio ir politinio
gyvenimo pastangas, siekiant tautai
laisvės! Red.

JONAS LIETUVNINKAS

MOTINA

naudingų skaitinių dar sunkiau nei
mažiemis vaikams.

Organizuojant premijas, reikia,
kad nuostatai būtų tinkamai apibrė-
ti, aiškūs ir patrauklūs. Jeigu pvz.
bus siūloma premija sykiu visiems
žanrams ir visokio amžiaus jauni-
mų - vargu kas gero išeis. Todėl tuo
tarpu apsispręstina tik už būtiniausią
žanrą ir amžių.

Poezijos, eilėraščių vaikams dar
vis randame nemažai jiems skirtose
spaudoje. Vyresnis jaunimas jau de-
klamuoja ir tikrosios poezijos kūry-
bą (jei ne Niliūno, tai Maironio). Va-
dinasi, šis žanras dar nera paskuti-
nėje vietoje.

Drama, vaidinimai vaikams - labai
svarbi tautinio ugdymo priemonė.
Dėl to yra buvę įvairių konkursų. Ir
reiktų dabar surinkti visus tuos per
eilę metų premijuotus veikalėlius ir
išspausdinti: kol visos mokyklos
tuos tekstus persvaidintų, jau ta spr-
ga būtų laikinai užkišta. Pvz. pasta-
rosios premijos - "Aukso žąsis" -
veikalėlis, dar negirdėti, kad kur bū-
tų jaunimo suvaidintas.

Taip prieiname prie beletristikos
jaunimui: ji iš tikrųjų yra daugia-
sia aplėista, tartum visai užmiršta.
O tuo tarpu grožinė beletristika yra
paprastai patraukli kiekvienam jau-
nam skaitytojui. Kai poezijai reikia
tikro mėgėjo, o drama iš viso ne
skaitymui skiriama, tai įdomi apys-
ka lengvai pririša jaunuolį prie kny-
gos, nejučiomis įkvepia naujų min-
čių, praturtina vaizduotę, praplečia
savos kalbos žodyną. Tikrai, jei mes
turėtume pakankamai vis naujos sa-
vos beletristikos, mūsų jaunimas la-
biau pamėgtų ir lietuviškus mokslus
ir jam būtų lengviau įsitvirtinti gim-
toje kalboje. Todėl šiandien mums
reikia ne tiek mažiems vaikams
skaitymelių, kiek mokyklinio am-
žiaus jaunimui gerų apysakų, kaip
"Gatvės berniuko nuotykių", "Algi-

mantas", "Dr. Kripštukas" ir kt. Vai-
kams apie rašytinį ar linksmaus
gaiduką dar kai kas lengviau prašo
bet gerą, rimtą apysaką jaunimui su-
kurti yra sunkiau, tur būt, negu eili-
nų romaną. Štai, dėl ko jaunimo lite-
ratūrai reikia tūkstantinės. Nes tik
tuomet tie patys autoriai, kurie da-
bar veržiasi į romano konkursus,
gali gretomis susigundyti ir jauni-
mo literatūrai. Kitaip - sunku tikėtis
pasisekimo. Ir sunku būtų išbristi
iš dabartinio skurdo. Anas visas
straipsnelis "Drauge" yra įvardin-
tas "Skurdus posmai vaikams". Bet
jaunimo beletristika dar skurdesnė.
Kai rimti autoriai iš jaunimo rašti-
jos pasitraukia, tai lieka vien nega-
bus mėgėjai - jiems atvira dirva sa-
vo bandymais išlįsti viešumon. To-
dėl būtina jau iš sykiu jaunimo lite-
ratūros premiją pastatyti tinkamoje
aukštumoje. L. Bendruomenė gali pa-
ieškoti mecenatų visuomenėje (tik-
sliai formulavus ir viešai paskelbus
prašymą - gal atsirastų kas ir su pi-
na tūkstantine už apysaką jaunimui,
o tie 500 liktų II ir III premijai).
Kaip šių metų L. Rašytojų dr-
jos premijai teikiant pasybotėta, kad kar-
tais šimtinę išprašyti lengviau, negu
kelerius.

Lietuvių Fondas padarė gerą pra-
džią. Dabar reikia tik giliai apsar-
styti ir nedelsiant vykdyti. Gal būt,
nevienu autoriaus stalčiuje guli už-
mirštas rankraštis, gal kito supla-
nuotas ar įpusėtas. Tegū dar šiais
metais (ir netrukus!) atgyja grožinė
literatūra jaunimui, tegū atostogoms
ar šventėms atsiranda nauja lietu-
viška knyga, pasiūlytina skaitančiam
jaunuoliui. Tai bus tikras kultūros
ugdymas tautiniu būdu.

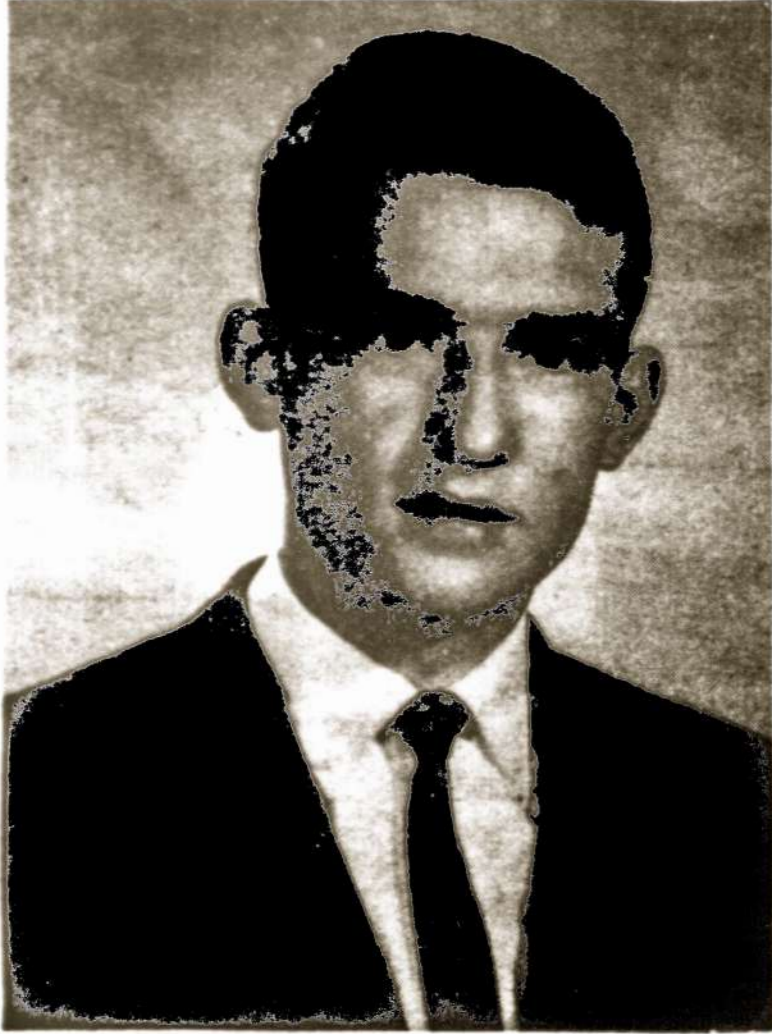
J. RUTKUS

AUDRONĖ LESNIAUSKAITĖ

RAMINTA RASLAVIČIŪTĖ

ANTANAS RAUCHAS

DONELAIČIO VAKARAS ČIKAGOJE

Sukaktuvinis vakaras, ruošiamas Kristijono Donelaičio gimimo 250 metų sukakčiai paminėti, bus gegužės 9 d. (šeštadienį) 7 v. vak. Jaunimo Centro rūmuose, -5620 So. Claremont Ave. Vakara ruošia Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Programą atlieka Instituto studentai, dėstytojai, muzikos ir vaidybos taktininkai padedami.

PROGRAMA

I. PROLOGAS:

1) Vladas Jakubėnas: "Preludija", muzikinis įvadas vargonais, naujai parašytas Donelaičio vakarui Vydūn ir K. Janzo "Amžius po amžių" giesmės tema. Vargonuoja Mykolas Drunga.
2) * * * "Poeto atėjimas" (vizija) Skaityto Milda Pakalniškytė.
3) Vydūnas: "Amžius po amžių". Muzika K. Janzo. Gieda Tėviškės parapijos choras. Dirigentas Jurgis Lampsatis. Vargonais palydi Mykolas Drunga.

II REFERATAI APIE DONELAITĮ

1) Rita Baraitė: Kristijono Donelaičio gyvenimas ir raštai.
2) Šarūnas Valiukėnas: Kristijono Donelaičio asmenybės bruožai.

III. GROŽINIO SKAITYMO ETIUDAS:

Kristijonas Donelaitis: "Žiemos rūpesčiai", "Metų" IV dalis. Skaityto: Mykolas Drunga, Kristina Grabauskaitė, Uosis Juodvalkis, Martynas Lekšas, Audronė Lesniauskaitė, Vytautas Nakas, Šarūnas Prapuolenis, Antanas Rauchas, Algis Rimas, Raminta Raslavičiūtė, Romas Stakauskas, Danguolė Šukelytė, Šarūnas Valiukėnas. Sceninio apipavidalinimo patarėjai - akt. A. Dikinis ir Instituto dėstytojas dail. A. Valeška.

IV. MUZIKINIS EPILOGAS:

* * * "Giesmė saulei", Muzika J. Dambrausko, Gieda (magnetofoninė juosta) Čikagos Lietuvių Operos choras. Diriguoja A. Gečas, akompanuoja F. Strolia. Šią giesmę Operos choras įgiedojo specialiai Donelaičio vakarui.

V. DONELAIČIO RAŠTŲ PARODA

Parodoje išstatoma visa, kas šio meto sąlygomis beprinėama: Donelaičio gyventų vietovių padidinti paveikslai, jo išlikusių laiškų ir rankraščių pavyzdžiai, kelių senesnių ir naujausių laidų jo raštų egzemplioriai, autentiškiausi veikalai lietuvių ir kitomis kalbomis apie patį Donelaitį ir kt. Paroda veiks dvi dienas gegužės 9 (nuo 7 val. vak.) ir 10.

VI. SUKAKTUVINIS LEIDINYS

Šiai išskirtinai sukakčiai atžymėti Pedagoginis Lit. Institutas, savo mecenatų padedamas, išleidžia ir sukaktuvinį leidinį, vardu "Kristijonas Donelaitis", kurio pagrindinį turinį sudaro to klasiko pasakėčios. Leidinys pasirodys Donelaičio vakaro metu.

Vakaro programa prasidės nustatytu laiku. Publika labai prašoma nesivėluoti. Į Donelaičio gimtadienio šventę visus atsilankyti kviečia PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS

ALGIS RIMAS

ŠARŪNAS PRAPUOLENIS

MŪSŲ YRA SEPTYNI MILIJONAI !

Rašo - E. Karnėnas

Mes dažnai pasišaipome iš kitų, kad nepasimokoma iš praeities.

Kiek liečia Pabaltijo trijulės, - Lietuvos, Latvijos ir Estijos bendravimą, dabar dažnai aptariame buvusį klaidas, 1918-1940 m. laikotarpyje pabaltiečių permažai dėtas pasitangas tinkamai susiglausti, sudaryti trijų Pabaltijo valstybių sąjungą, gal ir federaciją. Juk tai būtų buvęs apie 7 milijonų gyventojų jėga!

Tūliems gali atrodyti, kad pabaltiečių susijungimas vieningam bendram Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimui yra "šaukštai po pietų". Visai ne. Lietuviškas priežodis sako: "Geriau vėliau, negu niekada".

Nekaltinkime vieni kitus dėl praeities. Kalti esame visi trys - lietuviai, latviai ir estai. Pamiškime, pagaliau, praeitį ir padarytas klaidas, pagalvokime kas mus jungia ir darykime sutartinai bei vieningai ką galime mūsų bendro likimo ir bendrų siekimų diktuojami.

"O MES ČIA SUSTOJĘ STEBUKLO BELAUKIAM..."

Galingas raudonasis okupantas vienu kartu paglemžė mūsų gražias valstybes tarp Baltijos jūros ir Naručio bei Peipuso ežerų, tarp Šešupės ir Narvos. Tas pats okupantas sauvailauja Pabaltės krantuose jau virš 20 metų, naikindamas mūsų tautas, žudydamas ir į žiauriai tremtį išvaidamas mūsų brolius, seseris, tėvus ir vaikus.

Antrasis pasaulinis karas jau senai pasibaigė. Danguas keršto šaukiantis nacių siautėjimas Europoje jau praeityje. Genocido konvencija, kurią ir Sovietų Sąjunga pasirašė, JT vardu draudžia naikinti tautas. O kas vyksta Pabaltije? Ar ne tautų žudymas? Pasaulis vis dar daugiau kalba apie senai įvykusį "vienkartinį" žydų, čigonų ir kitų tautų žudymą Hitlerio laikais, bet nenori matyti dabar ir nuolatos vykstančio tautų žudymo Sovietų imperijos ribose. Tūliems senai sutrūnijęs tautų žudymas yra baisesnis baubas, kaip kitas dar gyvas, savo žudymo darbą vykdamas mūsų gyvenamuoju laiku ne mažiau sėkmingai kaip anas, tik daugiau rafinuotu būdu - "naminiu būdu", geležine, plienine ir mūro sienomis užsidaręs, - be dūjų kamerų, be sterilizacijos.

TIK DIDELI OBJEKTAI IMPO-NUOJA

Ir išseivijoje mes tas pačias klaidas darome. Užmirštame bendrą likimą ir bendrą tikslą - išlaisvinti Pabaltijo trijulę, mes tenkinamės partizanais darbais, neskaitant vieno kito bendro pabaltiečių komiteto, vienos kitos bendros radijo vaitandėlės. Mūsų valstybiniai atstovai

dažniausia paskirai varsto laisvajam pasauliui vadovaujančiųjų duris, paskirai rašo memorandumus...

Mes vis tebe laikome save dideliais individualistais, per daug pasitikime didžiųjų demokratijų žmoniškumu. Tuo tarpu užmirštame, kad vi sur labai didelę ir lemiančią reikšmę turi objekto didumas. Viena yra kalbėti trijų, dviejų ir pusantro milijono gyventojų vardu, kas kita būtų kalbėti 7 milijonų objekto - Pabaltijo vardu. Ir didžiosios demokratijos skaitosi tik su didesniais objektais, nes "mažos tautos" neimponuoja.

Antra vertus, kaip pastebime iš Vasario 16 minėjimo JAV Senate ir Atstovų Rūmuose, tūli senatoriai ir kongresmanai labai išpuilingas kalbas pasako apie Lietuvą su virš 700 metų valstybine praeitimi, gi 1918m Lietuvos valstybės atsikūrimas jiems "toks menkas objektas"... (Čia latviai ir estai neturėtų pagrindo mums pavydėti, tik turime šitą aplinkybę pilnai išnaudoti bendriems tikslams, vieni kitus papildydami, ben dras jėgas vieningai stiprindami).

PETYS Į PETĮ - 7 MIL. VARDU! Pabaltiečių jėgos išseivijoje yra gana stiprios, tik reikia jas sujungti ir bendriems tikslams panaudoti. Mūsų yra daugiausia, skaitant ir senąją išseiviją, bet intelektualų visi mes turime tiek daug, kad iš tokios pabaltiečių išseivijos galima daug daugiau tikėtis, negu iki šiol padaro

ma.

Juk visi mes sielojamės savo tėvynių prie Baltijos likimu. Juk visi mes pasitraukėme į vakarus ne vier savo mirtingųjų kailius gelbėdami. Kodėl mes "užmiršome" savo bendrą misiją Pabaltijai? Anksčiau ar vėliau juk numirti galėjome ir už plieninės sienos - Pabaltije ar už Uralo...

Mums reikia eiti greta, mums reikia dirbti kartu, vieningai - petys į petį!

55-oji tąsa

Nėra jokios abejonės, kad mes esame naujo susirėmimo angoje, - dar kelios minutės ir artėjantieji sunkvežimiai jau bus ties pasukimu... Lygiai neabejojame, kad atvažiuosieji vežimais vyrai ir partizanai, o ne stribai. Iš kur jie čia atsirado, kas atspės ir kas turės laiko spelioti...

Mums išsišifruoti ir sudaryti kon taktą su partizanais jau nebėra laiko: rusų mašinos čia pat.

Jos juda neskubėdamos, laikydamos apie 200 metrų distanciją vienu nuo kitos ir retkarčiais sustodamos. Dabar tik pamatome, kad kiekvieno sustojimu iš mašinos išlipa po tris vyrus, kurie tuojau sulipa į vieškelio griovį... Mums visiškai aišku, ką reiškia tas jų manevras. Jie išdėsto savo karius, apsidami dideli plotą Lėvens lomos, kad auštant čia mus "pagautų"...

Mes esame kalne, o mašinos žemai vieškelyje. Jos jau pravažiuoja pro mus nesustodamos ir atsiduria ties vieškeliu posūkiu... Iš viršaus gan gerai matome, kad pirmoje mašinoje yra likę apie 5-6 vyrai, sekai čioje mažiau.

Mašinos nebeturėjo laiko pasiekti vieškeliu pasisukimą...

Staigi dviejų kulkosvaidžių ugnis, palydima keliolikos šautuvų, baisy trenksmu nuaidi aplinkoje... Šūvių garsus kartoja parko aidas, žvėriškas klyksmas esančiųjų mašinose susimaišo su šūvių dundėjimu...

Mes sėdime tartum kokioj teatro ložėj... Viskas vyksta ten pakalnėje kiek į dešinę nuo mūsų.

Iš mašinų kol kas neišsisaudoma. Tai panikos ženklas ar jau turimų sunkių nuostolių rezultatas... Kulkos kelia dulkes vieškelyje, kurios pamažu dengia abiejų sustojusių mašinų plotą... Dabar atsiranda keli pasikiri šūviai ir iš mašinų pusės, ima

šaudyti ir išdėstyti pagal vieškelį kariai. Bet jų ugnis nėra intensyvi, palaida ir visiškai nepalyginama su partizanų koncentruota dviejų kulkosvaidžių ugnimi į mašinas.

Ten toli, priešingoje nuo mūsų upės lomos pusėje, kalne esančios mašinos staiga užgesina savo šviestas... Jos mums dingsta iš akių nakties tamsoje... Ką jos daro, bėga atgal, ar skuba ana pakrante į pagalbą saviškiams, - sunku pasakyti.

Iš kalno mes aiškiai matome partizanų išsidėstymą: šautuvų ir kulkosvaidžių vamzdžiai meta pluošteliu ugnies ir aiškiai parodo jų poziciją... Jie yra vieškeliu griovyje ties stambiu medžiu.

Staiga vienas kulkosvaidis pasukamas į vieškelyje išdėstytus rusus ir kulku rekošetinis zvimbimas kaip pupomis nuseja vieškelį ir kalno padė... Tuo laiku užsideda vienas iš surk vežimiu... Skaisti benzino liepsna šauna stačiai į viršų, puikiai nušvieta artimąjį aplinką... Seka vienas po kito du sproginiai.

Rusai, matome kaip ant delno, bėga grioviu tolyn nuo degančios mašinos, sunkios kulkosvaidžių ugnies persekiojami...

Dabar jie (keturios tamsios figūros) yra mums po kojomis - pakalnėje. Brolių partizanų ugnis lupa tiesiai į mus... tik mes nejučiaime pavojaus, nes esame kalne.

Nors mūsų matomumą vis dar labai kliudoma tamsa, bet jau nepalygina mai geriau galime matyti, nei matėm prieš valandą.

Ties degančia mašina vieškelyje guli trys lavonai ir atrodo (nors dar mai gerokai dengia) sunkvežimyje yra dar du ar trys...

Toliau vieškelyje išdėstyti rusai iššauka raudoną raketą, Netrukus tokia pat raketa atsakoma nuo Noriūnų dvaro pusės.

Nutariam žemai griovyje tupinčius rusus pavaišinti granata. Nors atstumas gal kiek per didelį, bet manome, kad tuo inėsimu jiems gerokai panikos...

Kiek mano jėgos leidžia, sviedžiu granatą žemyn ir tolyn!...

Sekundė, dvi ir duslus sproginas jungiasi į mūšio garsus... Granata nepasiekė jų, ji sprogo pakalnėje ne pasiekusi net vieškeliu.

Kaip ir reikėjo spėti, - rusai visiškai panikoję šoka bėgti tolyn, paleidami iš nagano keliolika netaiklių šūvių į mūsų pusę...

Dviem iš jų kelionė buvo trumpa, jie čia pat nuskinami taiklios kulkosvaidžio ugnies... kiti dingsta griovio tamsoje... Mums nėra prasmės

Lietuvos Milžinai

Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai

IS NETOLIMOS PRAEITIES
Tikrų įvykių apžvalga

Slapyvardis keistas, bet nakties prie blandoje ištikrųjų šis vyras buvo panašus į... kaladė... žemas, plačių pečių...

Partizanai labai skuba. Mums įsa koma tuojau trauktis į dvaro parką. Atrodo, kad jie čia nesirėngia ilgai pasilikti. Kulkosvaidžiai jau nutilę ir nešami atgal į parko tamsoje esančius vežimus... Rusai pavieniais šūviais vis dar ardo artėjančio ryto ramybę, bet jie nėra taiklūs, o beto mes jau esame dengiami parko medžių...

Randame prie ilgojo pastato du vežimus. Kalbėtis neturime laiko. Į pirmąjį vežimą susėdame mes, grupės vadai ir dar penki vyrai. Į antrą susėdami kulkosvaidžiai ir jis dar kurį laiką pasilieka, laukdamas tų kovotojų, kurie dabar yra prie to sveikojo (nesudegusio) sunkvežimio grobio patikrinimui ir jo sunaikinimui - sudeginimui. Atsiranda du vyrai su dviračiais ir jie pirmi dingsta vieškelyje, kuris eina per dvaro parką.

Mes jau važiuojame! Dabar prasideda kalbos, klausinėjimas. Jie teiraujami iš kur yra atsiradę tie rusai šiose apylinkėse, kiek jų. Atsakymo mes neturime, nes mūsų žinios irgi labai ribotos. Paaški name tiek kiek žinome. Visų bendrą spėjimas, kad rusai šią naktį bando daryti gyventojų išvežimus, kurie iki šiol dėl partizanų aktyvios veiklos jiems ne labai sekėsi. Juos tik stebino, kad šiai platesniai rusų operacijai nesipriešino "šepetos vyrai". Taip jie vadino Kupiškio raju ne aktyviai veikiančius parrizanus, kurių buveinė buvo netoli Kupiškio esančiose pelkėse - šepetoje.

Mes pravažiuojame parką ir esame gražioje medžiainė iš abiejų kelių pusų apaugusioje alejoje-vieškelyje. Netrukus vieškelis kyla į kalną (čia, reikia pasakyti, kad toji vieškeliu dalis buvo išgrįsta akmenimis),

Spaudos ir gyvenimo verpetuose ..

GYVENAME PARADOKSŲ LAIKOTARPĮ...

Pirmas paradoksas: Kai kurie tautininkai remia tautininkės Salamutės redaguojamą "Vienybę" ir užtaria ją, sakydami, kad ji yra "gera mergaitė", nors jos laikraštis šmeižia lietuvių tautą, niekina nepriklausomybės laikotarpį, drapsto purvais padorius veikėjus (ir netgi tos pačios tautininkų sąjungos narius!), ragina gražioju sugyventi su lietuvių tautos priešu - komunistu.

Antras paradoksas: Tautininkė S. Narkeliūnaitė ruošiasi traukti į teismą tautininkų organą "Dirvą" už tariamą šmeižimą "Vienybės", kurią jina redaguoja!

Trečias paradoksas: "Vienybei" paskelbus pikta melą, kad lietuviai dešimt kartų daugiau nužudė žmonių negu Stalinas su Chruščiovu, kai kurie mūsų veiksniai, įskaitant diplomatinę tarnybą (!), kurios pareiga budėti ir ginti gerą lietuvių tautos vardą, ne tik ne už protestavo, nepaneigė tos šlykščios žinios, bet iki šiol patys pasirodo "Vienybės" puslapiuose!

REZOLIUCIJA ...

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos New Yorko I-mas Skyrius, įvertindamas Salomejos Narkeliūnaitės nuopelnus pačiai sąjungai, atskiriems jos nariams ir visai kenčiančiai okupaciją lietuvių tautai, nutarė tolimesnį jos likimą išspręsti be triukšmo - patylikais... Atsižvelgiant į visuomenėje vyraujančias nuotaikas, paskutiniam valdybos posėdyje nutarta nuolankiai paprašyti ištikimos sąjungos nuostatams nars, kad ji pati geru oju ir gražioju pasitrauktų iš organizacijos (O Sodoma ir Gomora!)

Pasirodo, kad organizacijos įstatai draudžia vadovybei braukti iš narių tarpo netgi tuos, kurie apsiųpotoje spiaudo į savo idėjos draugus. Šia proga skyriaus valdyba, pagedaujant centrui, Į P A R E I G O T A keliaklupsčiai "Vienybės" sodyboje atlikti kelias stacijas ir maldauti Saliamutės, kad jina pasiaukotų (!) sąjungos labui ir pati atsiritotų nuo tautininkų!

Kuo visa ta tragikomedija baigsis dar nežinia-NES Salomėja kaip erkutė įsikibusi laikosi prie tautininkų - nei gražioju, nei piktuoju nenori juos palikti ir emisarų prieš savęs neprisileidžia...

Nepavykus susitarti, sąjungos vadovybė numato sekantį ėjimą - pati save suspenduoti ir atspalaiduoti

nuo bet kurios atsakomybės iki sekančio visuotino sąjungos suvažiavimo.

Argi ne juokai pro ašaras?...
*****

TAI BENT MOKSLAS ! ...

Kai kurie pavergtos Lietuvos kapuskai tiek pakvaišo, kad net diplominius darbus pradeda rašyti lietuvių tautos išsigimelio Bimbos temomis!

Štai "Tėvynės Balsas" Nr. 10 skelbia, kad Bimbos garbei Vilniuje atidaryta paroda, kurioje eksponuojami "jubiliato moksliniai darbai, straipsniai, jo redaguoti ir redaguojami leidiniai... Čia taip pat galima susipažinti ir su universiteto auklėtinės P. Brigmanienės diplominiu darbu: "A. Bimbos bibliografija" (!).

Okupuoto Vilniaus universiteto mokslinį lygį smukdančiai doktorantei patartume savo dizertaciją pradėti šiais įžanginiais žodžiais: gyvena trys broliai; du protingi, o trečias... Bimba.

*****

KOMUNISTAI SIAUČIA ...

Čikagoje ir vėl pasirodė pamfletai

niai lapukai, pasirašyti "Lietuvių Patriotų Sąjungos" (tokiais vardais labai mėgsta dangstyti komunistinės padugnės), kuriuose bauriausiais žodžiais yra šmeižiamos kai kurios mūsų kultūrinės institucijos ir pavieni asmenys. Mums yra žinomos kai kurių leidėjų pavardės ir jei toji šmeižtų banga nebus sustabdyta, mes jas paskelbsime visuomenei. Šiandien gi patartume tiems šmeižėjams, kaip galima greičiau, apsilankyti pas psichiatrą, kad jis patikrintų protinį jų stovį.

*****

MUŠA... MUŠA VISUS ...

"Vienybei" visi blogi... Dienraštis "Draugas" - blogas, "Naujienos" dar blogesnės, "Dirvą" traukia ir teismą, "Keleivis" - senųjų laikraštis, "Laisvoji Lietuva" - biuletėnis ir tt.

Ir taip nepajėgdama su savo oponentais susidoroti, "Vienybė" prikaia šioja jiems... senatvę, suvaikėjimą. Pirm negu leistas tuo klausimu į tolimesnes diskusijas, prašome drauges leidejas (pasirašančios Valerije Tysliava vardu) paskelbti metus

savo trijų pagrindinių bendradarbių ramsčių - Vytauto Širvydo, Juozo Guobio ir Girnakalio. Po to jau galėsime ta tema išsamiau pasikalbėti

*****

NEŠKUBĖKITE - ĮSIDĖMĖKIT!

Valerija Tysliaviene "Vienybėje" aimanuoja: "Kokia ironija! Štai esu lietuviško laikraščio redakcijoje okupuotame krašte, kuriame nėra jokios spaudos laisvės, bet tas laikraštis neturi jokių finansinių sunkumų..."

O kaip gi kitaip? Okupantų lietuviškai leidžiami laikraščiai jokių finansinių sunkumų neturėjo Lietuvoje nacių okupacijos laikais, lygiai neturi jokių rūpesčių ir rusų okupacijos metu. Neturi jokių finansinių sunkumų ir okupantams tarnaujantieji ar agentaujantieji, tai ar verta to jiems pavydėti? Juk išdaviko ir okupanto kelias yra lengvas, jei tik sąžinė revoliucijos nekalia.

Iš antros pusės, pačiai Tysliavienei patartume išdėmėti vieną gyvenimo taisyklę: juo žmogus daugiau turi, - tuo labiau jis dejuoja...

*****

RANKA RANKĄ MAZGOJA ...

Įsibėgėjusi raudonu taku Brooklyn "Vienybė" įsijungė į stachanoviškas lenktynes su savo miela sesute "Laisve"... Abi jos atnašauja auką tam pačiam stabui, paskubomis, pa-kaistomis.

Štai "Vienybės" Nr. 15 idėtas riebus, kaip Chruščiovo veidas, skelbimas, kviečiantis vienybėčius atvykti pasižiūrėti filmas iš Lietuvos, kurias rodys pagarsėjęs Stalino-Chruščiovo garbintojas Jonas Grybas, pa kviestas raudonųjų organizacijos - Lietuvių Literatūros Draugijos.

Netrukus po to atsiskaukė "Laisvė" (Nr. 32) ir atsidėkodama savo sesutei už padarytą paslaugą, ragino raudonuosius sąnarius atsilankyti į lietuvišką filmą, kurią Salomeja Narke liūnaitė rodys savo rezidencijoje...

Vos spėjo "Vienybė" pasigirti, kad raudonas kaip šetonas "Dr. Ant. ir M. Petrikai siunčia sveikinimus iš Puerto Rico, kur jie leidžia savo atostogas", tuojau atsiliopė "Laisvė", pranešdama, kad jos draugai A. ir M. Petrikai iš atostogų jau sugrįžo ir... "prašė d-rą A. Petriką, kad parašytų iš kelionės išpūdžių mūsų skaitytojams."

Neabejojame, kad parašytus išpūdžius senas bimbiniškas Petrika atiduos spausdinti "Laisvei". Semutei "Vienybei" ir toliau teks laikytis nusistovėjusio sustabarėjimo - semtis žinių iš tiesioginių okupanto šaltinių. O kaip gaila...

*****

PARTIJOS KLIKA ŠAUDĖ, o kaltė suverčiama vienam Stalinui

"Švyturys" (Nr. 4, 64m) pačios komunistų partijos pritarimu sušaudy to generolo Jeronimo Uborevičiaus garbei paskyrė straipsnį, pavadintą: "Narsusis komandarmas".

Patieksime iš to straipsnio dvi ištraukas, o išvadas mielieji skaitytojai tepasidaro patys.

Tarybinė vyriausybė, aukštai įvertindama jo nuopelnus, 1935 met. J. Uborevičiui suteikė aukštą pirmo rango komandarmo karinį laipsnį. TSKP XVI suvažiavimas J. Uborevičių išrinko kandidatu į TSKP centro komiteto narius."

Ir toliau:

"Ir aš galvoju apie didžią tiesą, kuri nugalėjo. TSKP XXII suvažiavimo delegatai su skausmu kalbėjo apie daugelį žymių partinių, valstybinių ir karinių veikėjų, kurie tapo nepagrįstų represijų aukomis asmenybės kulto metais. N. Chruščiovas savo baigiamajame žodyje pasakė: - nukelta į 8 puslapį -

Čikagos Kristijono Donelaičio Lituanistinė Mokykla įstoja nariu į Lietuvių Fondą, įteikdama \$ 100 LF Valdybos pirmininkui T. Blinstrubui. Iš kairės - Mokyklos Vedėjas J. Širka, Tėvų Komiteto iždininkas Br. Polikaitis, Tėvų Komiteto pirmininkas V. Albrechtas ir T. Blinstrubas. Čekį įteikia Z. Karaliūnaitė (Visk), aktą skaito Gintautas Būtėnas. Nuotrauka - V. Noreikos

bet mes nesikeliam į tą kalną, pasukdami lauko keliu į Lėvens pievas ir netrukus per brastą atsiduriame kitame upės krante.

Matomumas jau pakankamai geras, bet tie vyrai, mūsų globėjai ir bendros kovos draugai, nebijo čia nieko: jie yra viešpačiai tų laukų ir tos aplinkos!

Mes kurį laiką vis važiuojame Lėvens upės lyguma ir tik po kokio kilometro pakylame į kalną.

Iš jo gražus vaizdas! Plati ir didelė panorama. Upės va gaudžiama nedideliu rėku, pranašai dama ir vėl gražią dieną. Ten tolu moje, tos gražios Lėvens upės plačioje lomoje, matome atskubančius mūsų draugus, važiuojančius antruo ju vežimu.

Mes aplenkiam didoką kaimą ir pravažiavę porą vieniškių, įvažiuo jame į miegantį ryto artimos ausrės ramybėje nedidelį Lukonij kaimą. Iš čia pasukame stačiai į šiaurę.

Mes apsiostojame X vienišmyje. Jis tuščias, - savininkai yra išbėgę karo metu (sako į Vokietiją) ir tą ūkėlį kurį laiką tvarkė jų giminaitis bet po kiek laiko nuomojo ranka ir jį apleido: nebeapsimokėjo vargas ir truko darbo jėgų.

Mūsų naujieji bičiuliai šiuo apleis tu ūkeliu dažnai pasinaudodavo, bet savo pastovios stovyklos neturėjo: jie gyveno keliolikoje vietų, dažniau sia naudodamiesi apleistais ūkais ir pamiškės sodybomis. Tuo požiūriu jie skyrėsi nuo mūsų valsčiaus partizanų, - mes turėjome pastovias savo stovyklas, sudarydami didelius būrius (pav. mūsų būrys ar tiksliau sakant mūsų stovykla, kuri susidėjo iš kelių būrių, visada buvo nemažes nė kaip 80 vyrų, nors tas skaičius dažnai svyrudavo), kurie tik reikalui esant palaikė ryšius su kaimyni niais būriais.

Dabar jau turime laiko plačiau iš sikalbėti ir arčiau susipažinti su naujais mūsų kovos draugais.

Naujiųjų šimtai. Pagaliau juk vis as mūsų gyvenimas tada buvo vien a ištisa naujiena, nes mūsų visų audringas gyvenimas nešdavo diena iš dienos įvykius, kurie ilga virtine ritosi mūsų kovų istorijoje...

Dažnai nedavalgęs, neišsimegoj es ir blaškomas iš kovos į kovą ta da leido savo dienas lietuvis kovoto jas, gaivinamas vilties, kad jau ne betoli toji diena, kai laisvojo pasaulio tautos, o ypač Amerika, pasakys okupantui - gana! Kraustykis lauk iš užgrobtųjų žemių, kurios tau niek ad nepriklausė!

Pasirodo, mes buvome ten savo valsčiuje gerokai atsilikę nuo politin ių naujienų. Jie čia turėjo savo spaudą, pastoviai išeinančia čia ir gaudavo iš Žemaitijos ir Suvalkijos laikraštukus. Turėjo neblogus radio priimtuvus, kuriais galėjo pasiklausy ti net tolimojo užsienio žinių. Jie buvo gerai organizuoti, turėjo vienin gą visam apskričiai vadovybę, lauko liginines, vadinamas sanitarinius punktus. Mes toli. - toli buvome at silikę nuo jų susiorganizavimo...

Paiškėjo mums ir tai, kad visos valsčiaus apylinkės kas naktį buvo dengiamos partizanų patruliu, kurie budėjo ir saugojo kaimus, kad ne lauktas raudonas voras neateitų kraujo gerti... Toks patrulis ir mus išgelbėjo iš komplikucijos padėties. Kaip besikalbant paaiškėjo, jie tą naktį budėjo plačioje apylinkėje tarp Subačius-Kupiškis geležinkelio ir Lėvens upės. Jie, būdami netoli Palėvenės dvaro, išgirdo susišaudymą ir pasuko ta kryptimi norėdami iš siaiškinti kas ten dedasi. Pasirodo, mūsų atsiliepiamas jiems nebuvo joki a staigmena, - jie tikėjosi, kad ten yra susikovę partizanai su rusų eka pedicinėmis jėgomis, kurios buvo

neretas svetyš visose apylinkėse. Vietiniai sribai, kurių jau buvo miesteliuose ir didesniuose dvaruo se, partizanams nesudarė didesnio vargo ar pavojaus. Jie buvo paklus nūs tiek okupantui, tiek ir partizanams, kurių bijojo kaip ugnies. Visi susirėmimai, kurių pasitaikydavo neretai, vyko tarp ekspedicinių rusų dalinių ir partizanų.

Gauname čia po ilgo žygio pirmą kartą sočiai pavalgyti, net sriubos, kurios jau buvom neragavę visą sa vaitę!

Mūsų draugai rengiasi žygiui, -tu ri kokį uždavinį ir čia su mumis liks tik sargyba, garantuodama mū sų miego ramumą, kuris jau sunkiai vargino mūsų akis ir sąnarius...

Ir mes pirmą kartą po ilgo, ilgo laikotirime progos išsitiesti lovo se! Jose nėra kvepiančių ir minkšt ū šilkų, vien šiaudai, bet juk tai yra lova!

Mes dar vis nemingame ir bando me lūkuruoti grįžtančių žvalgų iš Noriūnų ir Palėvenės apylinkių, kur ie buvo palikti po susirėmimo, kad išaiškinus kokie yra tolimesni rusų planai šiose apylinkėse. Jei po gaut kruvino niukso jie kartais užsimany tu savąjį kerštą išlieti nekaltiems ūkininkams - juos ašeis apginti visi apylinkės būriai, kurių čia buvo ne vienas. Bet jei rusai nesiryžtų platesnio masto veiksmams, tada ryt, po gero poilsio, mes būsime saugiai pristatyti į Žaliosios Girios Rinktinės štabą.

Likusieji su mumis draugai nema no, kad rusai ką nors didesnio planuo tų. Jiems trūktų jėgų. Jų žiniomė Kupiškėje buvo apie 100-200 karių. Subačius neturėjo pastovios įgulos, ten kartais prisilaikydavo tik prava žiuojančios jų jėgos, kaip jie vadino "ekspediciniais daliniais", kurių šiuo metu nebuvo.

Mes nesulaukėm grįžtančių iš

žvalgybos vyrų... Sumigome kietam miegui...

Kai mes nubudome jau buvo gero kai po dešimtos valandos! Tai bent pamiegota, - visa diena iki nakties!

Troboje (mes miegojome seklyčioje) radome kelis vyrus ir grupės vadą Kaladę. Jų žvalgybiniais daviniais, šią naktį bolševikai išvežė du ūkininkus, suimdami visą šeimą ir palikdami tuščius namus... Abi šei mos gyveno toje pamiškėje, kur mes pirmą kartą susi dūrėme su jų postu. Mūsų draugai spėjo, kad jų plau nose buvo žymiai daugiau numaty ta, bet netikėti susirėmimai bus gerokai juos įbauginę... Sudeginti jų sunkvežimiai išbuvo vieškelyje net iki pavakario ir tik saulei leidžiant is jie juos nusigabeno Kupiškio pusėn, daugiau nepasirodydami tose apylinkėse. Kokius nuostolius mes buvome padarę Noriūnų dvare ir ką buvome pasiuntę peklon, jiems nepa vyko sužinoti, nes Noriūnuose visą dieną budėjo nemažas skaičius raudonųjų karių, sustiprintas Kupiškio sribų būriu.

Besikalbant mes čia sužinome, kad šios grupės vadas Kaladė (kar tais vadinamas Kaladėle) turi gra žią praeities kovų istoriją: 1944 m. jis kovėsi Žemaitijoje taip vadina muose lietuvių pulkuose. Iš ten pate ko į Vokietiją ir buvo atsidūręs net netoli Berlyno, - Kiustrine. Vokie čiams žadant vykdyti žiemos kontr-ofenzyvą, susižavi galimybė vėl grįžti atgal į Lietuvą ir įstoja į parašutinininkų kursas, gauna trumpą apmokymą ir žiemos metu išme tamas iš lėktuvo ties Šiluva. Čia įsijungia į Paupio-Viduklės partiza nų būrį ir dalyvauja visoje eilėje labai atkaklių ir kruvinių kovų Šimkaičių - Jurbarko rajone. Pavasari šis būrys, patekęs ir raudonųjų spūs ties Sakalinės kaimu, labai nu-

kenčia ir yra išsklaidomas. Dalis jų pasuka į Telšių pusę, kur ėjo kal bos kad iš naujo yra organizuojama lietuviška divizija, gi Kaladė, tada jau nusivylęs žadėta vokiečių ofen zyva ir jos nesulaukdamas, nutarė prasimušti iki Žaliosios girios, kur tikėjosi rasti stipresnius partizanų jėgas ir norėjo būti arčiau savo pa žįstamų vietovių bei draugų. Sun kus buvo jo kelias, bet pagaliau ge gužės mėnesį jis atsiranda Žalio sios miškuose ir čia tebeveda kovą su Lietuvos okupantu.

Nereikia nei aiškinti, Kaladė turė jo didelį autoritetą savo būrio drau gų tarpe. Buvo šaltas, ramus, maž ka kalbės ir gudrus kaip žaltys. Būda mas Žaliosios girios rinktinės avan garde ir dengdamas jos pietryčių sparną, vadovavo šešioms būriams. Čia reikia pasakyti, kad jų būriai buvo žymiai mažesni skaičiumi, nei mes buvome įpratę savose apylinkė se. Tiksliai nežinau, bet man susida rė toks išpūdis, kad jų būrį sudarė tarp 10-20 kovotojų, plačiai išsklai dytų po apylinkę, nuolat kaitaliojan čių savo gyvenvietes, bet turinčių labai gerą ryšį ir reikalui esant ga linčių susirinkti vienan vienetan lai ke kelių valandų.

Turėjo jie ir kitą savo garsenybę apie kurią jau buvau kiek girdėjęs anksčiau, kai buvau atvykęs pirmą kartą į Žaliosios miškus, - tai gar susis jų vadas Raudonasis Velnias. Taip ji vadino visi - draugai ir pri šai. Jis buvo irgi panašus kelių gru pių vadas, operuojantis tarp Panevė žio ir Subačius, pasiekdamas ir to limesnes apylinkes, kaip Raguvėlės, Troškūnai ir tt. Jis tiesiog buvo le gendarinis asmuo. Jo veiklos taktik skyrėsi nuo visų kitų organizuotai veikiančių partizanų, jei galima bū tų taip išsireikšti, -jis buvo vieniš vilkas.

BUS DAUGIAU

Dvi Giesmės Aušros Vartų Marijai

LIZDEIKOS VĖLĖ

Plaukia laikas džiaugsmuos ar varguos,
Šviečia Vilnius tautos širdyje!
Mūsų žemės globėja dangaus -
Aušros Marija!

Aisčių žemės spalvinga garbė -
Šventas perlas tautų kelyje!
Kaip žvaigždė spinduliais težibės
Aušros Marija!

Kol nelaisvėje Vilnius dejuos
Ir lietuvis vaitos naktyje,
Mūsų maldą išgirs ir paguos
Aušros Marija!

Kas iš liūdesio širdis vaduos,
Kai tėvynėj skaudi vergija?
Viltimi ir tikėjimu guos
Aušros Marija!

* * * * *

ŠVENTIEJI VARTAI

Aušros garsai gyvybę lemia,
Ir saulė mūsų maldą lydi,
Aušra spindės lietuvių žemei
Prie Vilniaus Vartų švento skydo..

Aušros žvaigždė - Marijos garbei
Dangaus giesmė širdžių tyriausių,
Ir puolam keliais prieš tą vardą
- Varguos paguos ir priglausi...

Registered NURSES

FOR GENERAL STAFF DUTY

Modern, expanding 425-bed, private,
general hospital, located in pleasant
residential suburb on Lake Michigan,
30 minutes from Chicago's Loop. Pro-
gressive orientation and in-service edu-
cation program. Excellent benefits. In-
cludes: health and retirement programs.
Beginning salary \$400 to \$450, commensu-
rate with experience. Write, or apply
directly.

PERSONNEL DIRECTOR

EVANSTON
HOSPITAL
ASSOCIATION
2650 RIDGE AVENUE
EVANSTON, ILLINOIS, 60201

RAIKES 5c to \$1.00 STORE
Offering 2 Locations to Serve You
6816 WINDSOR AVENUE 5940 WEST 35TH STREET
BERWYN, ILL. CICERO, ILL.

Serving their area with ALL DIME STORE NEEDS
Open for your convenience 9 a.m. - 9 p.m. daily, Sat. till 6 p.m.
DO COME IN AND BROWSE AROUND!

REGISTERED NURSES (\$370 PER MONTH)

Full or part time for medical, surgical, rehabilitation, psychi-
atric, and children's services.

INSTRUCTORS (\$390 PER MONTH)

In affiliate student practical nurse program, pre-service and
in-service education program. Excellent retirement and group
hospitalization plans. Liberal vacation benefits. Educational
opportunities. Applicants must be licensed to practice in
Illinois or must qualify for license within six months. For
personal interview contact:

PEORIA STATE HOSPITAL

PERSONNEL OFFICER

7107 S. ADAMS STREET, BARTONVILLE, ILLINOIS

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų masinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM.	\$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS, STUDB., RAMBLER, BUICK	\$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON	\$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD	\$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC	\$19.95

Žemos kainos ir čia neišvardintoms masinoms. Pilnas
hidraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilindrai, vamzdžiai,
oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs
mechaniški pataisymai, lyginimas ir druzvinas.

Nauja dirbtuvė su moderniaisiais įrengimais.

Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir saži-
ningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Šventos Aušros šventieji Vartai
Lietuvio dvasiai lies balzama,
Marijos dieviškąjį vardą
Širdim giedos artojų žemė...

Aušros giesmė gaivina širdis
I Vilnių veda mūsų kelias.
Marijos meilė sielą girdys
Palaimos lūkesčių varpeliais...

Ir klupom keliais Aušros Vartuos
Ir meldžiam Motiną malonės -
Vilites ir meilės mielas vardas
- Ramink ir laimink mūsų žmones!

*****

BRAZILIJA IŠGELBĖTA

(tąsa iš 1 puslapio)

stumė į tokią padėtį, kad galėtų iš
kongreso išgauti ypatingas diktatori-
nes teises neva padėčiai gelbėti. Ir
gavęs tokias teises, aišku, būtų Bra-
ziliją pasukęs Kubos pėdomis. Jis
sieki pakeisti Brazilijos parlamen-
tą, norėdamas suteikti balsavimo
teisę net 20 mil. berasčiams, kad
tie išrinktų "liaudies atstovybę" ir
jos pagalba Brazilija paskelbtų "so-
cialistine liaudies respublika". Beto
Gulart finansavo taip vadinamą Bra-
zilijos aukštesniųjų mokslų institutą
kuris buvo faktinai marksizmo-lenin-
izmo indoktrinacijos mokykla ir
visai neegzistuojančią mokyklą prie
San Paulo universiteto, kurios sąs-
kaiton rėmė vietos komunistus.

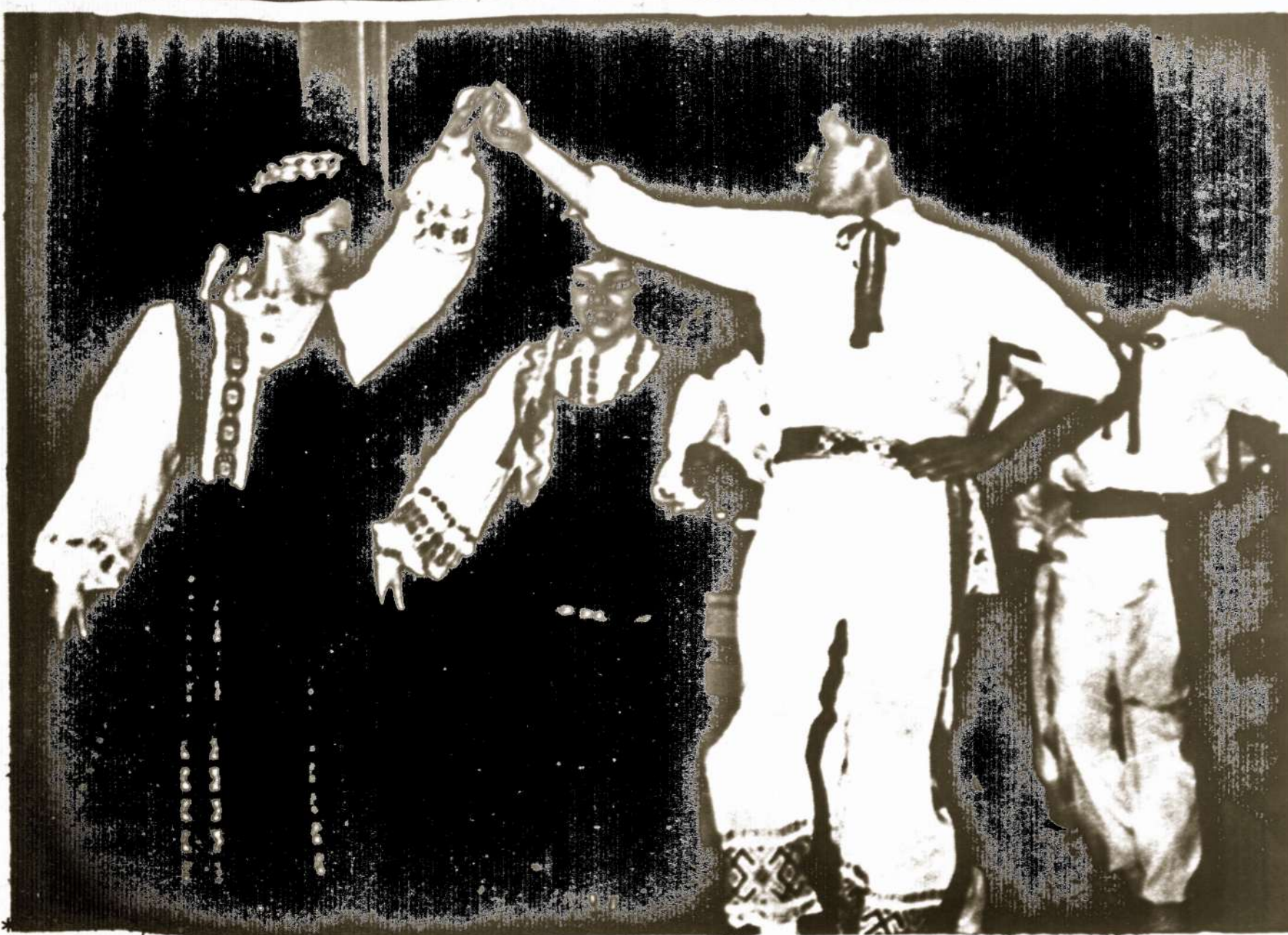
Šitokiai padėčiai esant ir kraštui
sparčiai artėjant prie politinės ir
ekonominės suirutės, š. m. kovo 31d.
Brazilijos ateitimi susirūpinę, patri-
otiniai nusiteikę kariniai daliniai, su
kilo ir beveik nesutikę jokio pasiprė-
šimo, perėmė valdžią, o prez. Gu-
lart pabėgė į Urugvajų.

Kaip Rio de Ženeiro žinomas ne-
partinis laikraštis "O Globo" skel-
žia, Pernambako provincijoje, kurią
valdė prokomunistas gubernatorius
Miguel Arreas, tuoj po perversmo
ten buvo rasti dokumentai rodą, kad

***
Detroito Tautinių Šokių
grupė "Šilainė" vadovauja-
ma G. Gobiėnės, ruošiasi
dalyvauti Pasaulinės Paro-
dos metu rengiamoje Lie-
tuvų Dienoje, kuri įvyks
rugpjūčio 23 d. New Yorke.

Visi lietuviai kviečiami,
šioje Lietuvių Dienoje
skaitlingai dalyvauti, pade-
monstruojant mūsų lais-
vės kovą ir siekius pasau-
liui!

* * *

LEO'S SINCLAIR SERVICE

STABDŽIAI SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJO*
(Standartinės ir Automatinės), TUNE-UP'S
IR MOTORŲ REMONTAS

5759 So. WESTERN AVE., kampas 58th St.

Sav. LEONAS FRANCKUS

Tel. PRespect 8-9533

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ, GAISRO,

LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS

TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪSŲ PLAČIAI ŽINOMĄ
SĄŽININGĄ, PATYRUSĮ IR STROPŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKI-
MUI IR PARDAVIMUI

JUOZAS BACEVIČIUS

THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS

Bonded member by the National and Chicago Board of Insu-
rance Underwriters.

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave.

Chicago 29, Ill.

Val. kasdien 9-9

PRespect 8-2233

Šešt. ir sekm. 9-5

SIUNTINIAI | LIETUVA IR KITUS KRASTUS
LICENCIJUOTA LIETUVIŲ FIRMA

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2439 West 69 St.

WA 5-2737

E. ŽUKAUSKAS

Didelis pasirinkimas medžiagų kostiumams, suknelė-
ms, skarelių, odos ir kitų prekių! Įsitinkite!

Pasipuškite

išgydami

GRAŽIUS RŪBUS H. SEIGAN KRAUTUVĖJE

Atsilankykite į draugišką krau-
tuvę, kurioje savininkai ir par-
davėjai kalba lietuviškai. Čia
rasite didžiausį pasirinkimą vė-
liausių fasonų vyriškų kostium-
us ir paltus tokių žymių firmų
kaip: "Society Brand", "Gro-
shire", "Botany 500" ir kitų.
Geriausių firmų marškiniai vi-
sų dydžių; ir kitų vyrų reik-
menų.

Jaunuoliai čia ras apsirėngimą pra-
dedant nuo batų iki skrybėlės. Atsilan-
kykite tuojau, kad galėtumėt pasinau-
doti didesniu pasirinkimu.

ATEJĘ TEVAS IR SONUS RAS CIA TINKAMIAUSIUS
RŪBUS, GALITE PIRKTI KREDITAN PATOGIAIS
JUMS ISSIMOKEJIMAIS!

H. SEIGAN

ROBAI, SKRYBĖLĖS, BATAI IR KITI REIKMENYS
VYRAMS IR JAUNUOLIAMS

4630-32 South Ashland Ave. Tel. YArds 7-1272
CHICAGO 9, ILLINOIS

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

Gegužės 11 diena prieš 45 metus

Drauge su žavingu pavasario grožiu atgijo lietuvių tautoje sena karžygių dvasia. Pabudo Lietuvos jaunieji - būsimieji karžygiai, išgirde iš vyresniųjų brolių šauksmą: Eikite, eikite mums į pagalbą, nes paskelbtai Lietuvos nepriklausomybei grėsia rimtas pavojus!

Užgirde tą šauksmą tauta. Skubėjo pusamžis tėvas, skubėjo nepilnametis jo sūnus, skubėjo palikęs knygą ir plunksną gimnazijos mokynys ar universiteto studentas, pagaliau skubėjo nusviedęs į šalį arklą ūkintis kas artojas, o nuo jo neatsiliko apleidęs kabinetinį stalą ir akademikas. Skubėjo visi ginti savąjį kraštą nuo besiveržiančių užpuoliku.

Greit susiformavo nauji atsikuriantis Lietuvos kariniai daliniai.

Pagal seną karišką paprotį, kiekvienas karžygytis studamas ir krašto gynėjų eiles privalėjo duoti iškilmingą pasižadėjimą - priesaiką ir gauti

***

Kalifornijos lietuviai turi vieną sporto klubą BANGA, įsteigtą Alg. Gustaičio. Keleri metai jie praveda teniso varžybas geriausia Kalifornijos lietuviui tenisinkui išaiškinti.

Šiais metais juo paskelbtas Vytautas Gedgaudas, čia matomas parvežinama meisterio taure rankoje.

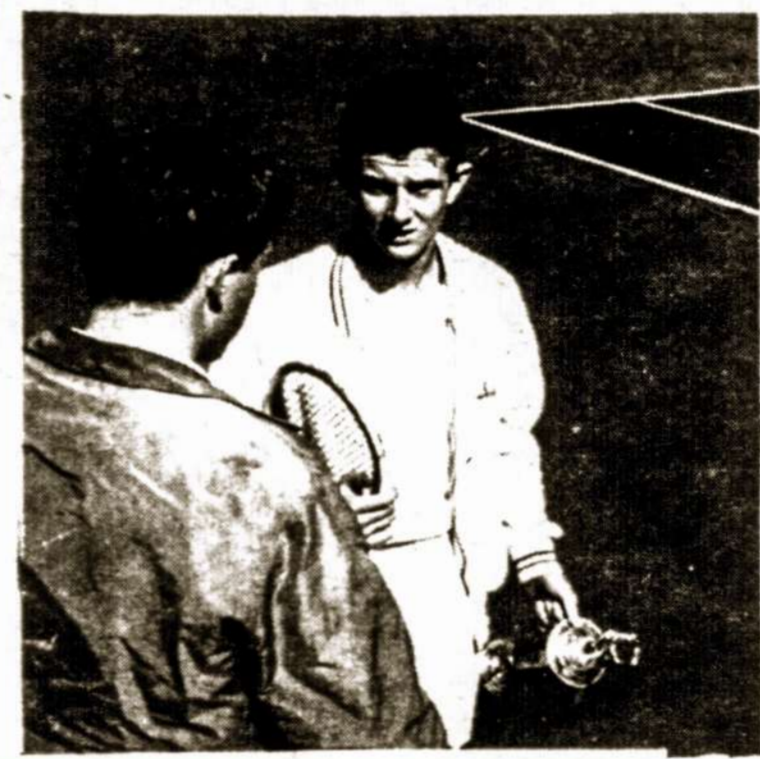
Nuotrauka - A. Gustaičio

***

iš Aukščiausiojo palaiminimą.

Ir štai, 1919 metais gegužės 11 d. atgimusios gamtos grožyje ir skaisčiai saulutei šviečiant, Kauno didžiojoje šventovėje - bazilikoje, gaudžiant vėrpams, iš maldininkų krūtinų išsiveržia džiaugsmingas "Tave Dieve garbinam". . . Netrukus iš šventovės tūkstančių minia, kartu su Žemaičių vyskupu Pranu Kariu-Karevičium, girdomama "Dievas, mūsų gelbėtojas ir tvirtybė" išžygiuoja Rotušės aikštės link, kur prie Baltosios Gulbės rūmų rikiuojasi Kauno igulgos savanorių pulkai, pasiruošę didžiajam pasižadėjimui - kario priesaikai.

Kauno Karo Komendantas karin. Juozas Mikuckis sutinka iškilmingą procesiją, kurioje kartu eina ir pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, ministras pirmininkas M. Šleževičius, Krašto apsaugos ministras Ant. Merkys, Karo Vada generolas S. Žukauskas, visas

užsienio diplomatinis korpas su kariniais atašė ir visa eilė aukštųjų pareigūnų.

Vykdoma pirmoji iškilminga Lietuvos karių priesaika. . . Vyskupas iš rikiuotus pulkus ir susirinkusius žinovus prabila Ezekiejaus žodžiais: "Izraelio tauta per 70 metų buvo Babilonijos nelaisvėje ir neteko vilties atgavinti savo valstybę. Ezekiejus matė didelį kaulų pilną lauką. . . Stai ga papūtė vėjas, gyvybė įžengė į mirusius kaulus, kurie stėjo kūnais ir pasidarė didi kariuomenė. Ilgiau negu žydų tauta be gyvybės žymių ir vilties buvo ir lietuvių tauta, tačiau kaip matome, - lietuvių tauta savo gyvybę atgavo, aukojasi tėvynės gerovei ir įgijo teisę tai gyvybei išlaikyti. . ."

Po vysk. Karevičiaus giliai prasmingos kalbos atliekama priesaika ir palaiminimas. Tada prabyla ir karis - savanorius Lietuvos prezidentas Ant. Smetona: "Šiandieną mūsų Tėvynė Lietuva laisva ir nepriklausoma. Niekas iš mūsų tos laisvės ir nepriklausomybės neturi teisės atimti. Mes norime gyventi ir būti nepriklausomi. Pats svarbiausias mūsų uždavinys - apsaugoti savo krašto žmones nuo priešo. Laikas atėjo sukaupti visas jau turimas karines jėgas ir kaip galima greičiau, nedelsiant, pastoti kelią besibraunantiems priešams ir krašto gilumą." Prezidentas linkėjo kariams sėkmingiausio pasisekimo kovoje su tėvynės priešais.

Taip maž-daug baigėsi tos istorinės pirmosios iškilmingos priesaikos ceremonijos Rotušės aikštėje.

Po priesaikos grįžusiems ir kareivines kariams ne tik buvo suruošti iškilmingi jiems pagerbti pietūs, bet daliniuose ir kino teatruose vyko pa silinksminimai. Rytojau dieną, anksčiau rytą, daugumas šių tėvynės sūnų jau žygiavo frontų link, kad pradėtų kovą už tautos laisvę.

Po tos priesaikos Kaune, kitų karinių dalių kariai buvo prisaikdinti ir kitose igulose ir net pačiame fronte.

Ši 1919 metų gegužės 11 dienos priesaika Kaune buvo labai svarbi ir reikšminga ta prasme, kad ji buvo pirmas viešas didesnio masto karinių dalių pasirodymas, kuriame dalyvavo irgi pirmą kartą užsienio misijų vadovai, kuomet visa mūsų jaunos respublikos vyriausybė ir didelė minia žmonių.

POV. DIRKIS

Garbė tiems, kurie dirba

KLB Krašto Tarybai pakvietus ir Kanados Lietuvių Fondo organizacinį komitetą Vincą Ignaitį, Stepą Jakubicką ir Petrą Janušką, buvo pradėtas Fondo organizavimas ir palyginus trumpu laiku buvo paruošti įstatatai, sudarytos įvairiose Kanados vietose Fondo atstovybės, suorganizuotas pradinis kapitalas sumoje 6 tūkstančių dol. ir balandžio 18d. buvo sukvietas Toronte KLF narių pirmas susirinkimas.

Suvažiavimą sveikino telegrama JAV LF Tarybos pirmininkas Dr. A. Razma ir žodžiu Lietuvos Konsulas Kanadoje Dr. Žmuidzinas, KLB Krašto Valdybos pirm. Dr. P. Lukoševičius, Priskikimo parapijos klebonas kun. Placidis ir kiti.

Po įvairių nuomonių bei minčių pasikeitimo, buvo išrinkta KLF Taryba, Valdyba ir Kontrolės Komisija. Į Fondo Tarybą išrinkti: Vincas Ignaitis, Dr. A. Pacevičius, J. Lukoševičius, P. Januška, P. Lelis, J. Simanavičius, H. Nagys, Balsys ir Paškevičius.

Iš Valdybą išrinkti - Dr. A. Pacevičius, J. Simanavičius, P. Lelis, Balsys ir S. Jakubickas.

Suvažiavime dalyvavo ir mūsų spaudos atstovai - Tėviškės Žiburių redaktorius A. Rinkūnas, Nepriklausomos Lietuvos redaktorius J. Kardeelis ir Laisvąją Lietuvą atstovavo Stepas Jakubickas.

Pakilioje nuotaikoje praėjęs suvažiavimas buvo baigtas Lietuvos Himnu. (S. J.)

LAS TORONTO SKYRIAUS PARENGIMAS - POBUVIS
Balandžio 18d. Šv. Jono parapijos

salėje LAS Toronto skyrius turėjo nuotaikingą pobuvį. Tarp kitų svečių buvo ir svetys iš Montrealio - Juozas Lukoševičius, LAS Montrealio skyriaus veikėjas ir visuomenininkas.

LIETUVIŲ FONDAS

LAUKIA TAVO TALKOS! LIETUVIAI, JUNKIMĖS VISI KAIP VIENAS Į ŠIĄ FINANSINĘ TVIRTŲ VĖ LIETUVYBĖI IŠLAIKYTI!

Įnašai siūstini ir informacijos gaunamos - 7245 So Albany Ave, CHICAGO ILL 60629

10 ROOM HOUSE, 3 lots, small town. Hunting - fishing area. Illinois area, Illinois River 4 blks. from Hwy.

\$ 5.500

BIRDIE CLEMONS, R. 2 PEKIN, ILL

GENERAL STORE with Bldg. 6 Rm. 3 bdrm. mod. apt. Good business. Wonderful opp. to live in the country and have good income. Priced for immed. sale. Owner retiring.

A. J. KOTEL, RFD 2, Box 11, VIOLA, Wis.

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas pataravimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeiškite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue

Chicago 36, Illinois

Telef.: WALbrook 5-5671

Skaitytojai Rašo

Perskaitęs LL balandžio 16d. laidoje straipsnį "Vilnius - pirmieji pozicija" didžiai nudžiugau. Sprendžiant iš straipsnio patalpinimo vietas, - vedamuojų, kas dar mažiau pakuteno mano vilnietiškus jausmus.

Visu pirma - nuoširdžiausias vilnietiškas ažiū straipsnio autoriui p. J. Rutkui ir LL redaktoriui už to straipsnio atspausdinimą vedamuojų, kas rodo Jūsų puikų Vilniaus ir jo krašto problemų supratimą.

Tačiau straipsnio vieta, kur minima Vilniaus krašto draugija sukelia abejonę - ar autorius turėjo mintyje čia iševijoje veikiančią Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungą? Jei taip, tai norėčiau autorių patikslinti, kad tai ne draugija, bet tik kukliu vardu pavadintas tęsinys politinės rezistencijos, vykusių lenkų okupacijos metu. Suprantama, kad šalia politinių uždavinių nesvetimi ir kultūriniai.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos vienas iš pagrindinių uždavinių ir yra stropus budėjimas Vilniaus ir jo krašto sargyboje, kad mūsų paverstosios Tėvynės laisvės rytu išaušus vėl nepasikartotų nemalonus

atminties spalių devintoji.

Visiškai teisingai straipsnyje pasakyta, kad "Mes kovojame dėl Lietuvos laisvės, stengiamės, kad mūsų tauta būtų išvaduota iš bolševikinio jungo, bet - Vilnius dar turi ir kitokios gresmės".

Tačiau mes vilnietiai, su dideliu apgailėstavimu, turime pareikšti, kad ne visi mes dar matome ir atitinkamai įvertiname "tas kitokias gresmes" Vilniui. Mus tiesiog stebina, kad to nemato nei kai kurie mūsų veiksmų politikai, nei viešai drįsdami pareikšti, kad Vilniaus problema jau nėra ir kad ji jau visiem laikam išspręsta mūsų naudai. Tokie pareiškimai mūsų Sąjungos nestiprina, tad nieko stebėtino, kad mūsų Sąjunga vis dar maišoma su žarasiškių ar suvalkiečių klubais bei priskiriama panašiai kategorijai.

Tad šiuo straipsniu Jūsų laikraštis taip aiškiai ir nedviprasmiškai pasisako, kad Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga (jei autorius ją turėjo mintyje) visakeriškai remtina kovoje dėl Vilniaus ir jo krašto neabejotino priklausomumo Lietuvai. To straipsnio mintimis išreikštas Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos "credô".

Tad, būdamas vienas iš VKLS darbuotojų, dar kartą tariu nuoširdų ažiū už Jūsų taip vertingą ir reikalingą moralinę paramą mūsų Sąjungos veiklai.

Geriausi linkėjimai LL, jos Redaktoriui ir Leidėjams.

A MISIŪNAS

Detroit, Mich.

SMALL FARM FOR SALE - 80 acres, bldgs, bath and water in house, 6 bdrms. water in barn. New milk house. Quick sale by owner \$ 9.800.

Mrs. E. RODER
Camp Douglas, Wis. 427-6404

Gardžiausia duona - bulkurė - sausainiai - tortai

BRUNO KEPYKLOJE
KEPA LIETUVIŠKĄ DUONĄ
BRUNO KEPYKLA
Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Agnė!
Sav. BRUNO MACIANSKIS
3339 So. Lituanica Ave
Tel - CL 4-6376

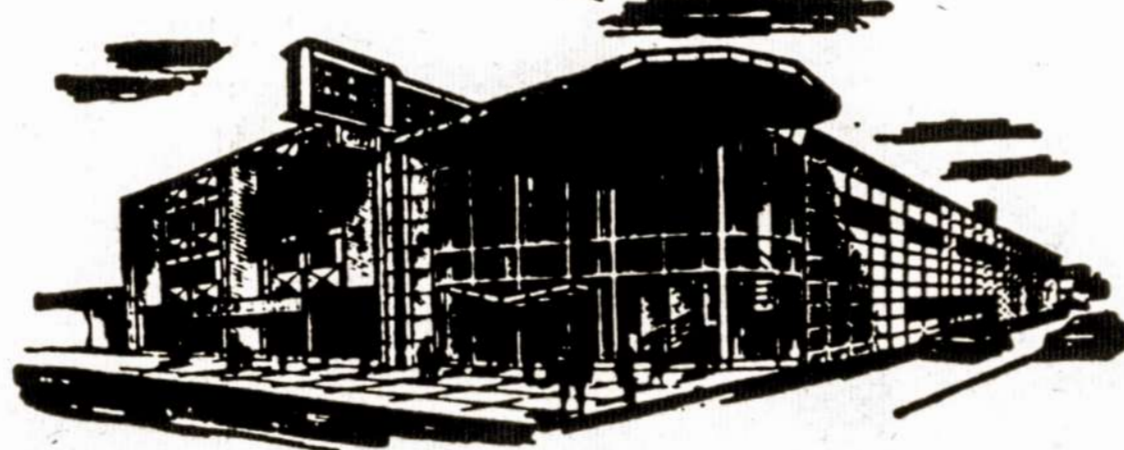
Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad. nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4 1/2% anticipated dividend on investment accounts

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus pataravimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre.
Current Dividend up to 4 1/2%

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue.

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575

PARAMA-

PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98	COCTAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRENDRY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	ZELLER SCHWARZ KATZ	\$1, 29
VODKA pilna kvorta	\$3.59	(vokiškas vynas)	
KRON BRANNVIN		NAPOLEON FRENCH BRENDRY	\$3, 35
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98	BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.
Telef: FR 6-5416

Kas ir kur?

LAISVOJI LIETUVA dėkoja savo Bičiuliams, parėmusiems laikraščio leidimą auka:

- 1) Jonas Lietuvinkas .. \$ 200, 00
- 2) J. Bajalis..... \$10, 00
- 3) J. Lesys ..... \$ 5, 00
- 4) A. Šantaros... \$ 5, 00
- 5) S. Kviecinskas .. \$ 5, 00
- 6) V. Tamošiūnas .... \$ 1, 00
- 7) M Razgutis ..... \$ 1, 00
- 8) L. Balzaras .... \$ 1, 00

PADEKA

Po puikiai nušiekusio Pavasario Spaudos Baliaus, Laisvoji Lietuva reiškia širdingą padėką talkininkams, kurių dėka šis balius praėjo taip sklandžiai.

Mūsų padėką priklauso visų trijų LAS skyrių valdyboms. Ponioms parengusioms ir suaukavusioms maistą užkandų bufetui ir patarnavusioms mūsų svečiams, baro, loterijos ir įėjimo tarnyboms puikiai atlikusioms savo įsipareigojimus.

Ačiū ir visiems svečiams, - mūsų Bičiuliams atsilankiusiems į balių. (Rengimo Komisijos nutarimu, talkinusiųjų baliui pavardės neišvardyamos) Laisvoji Lietuva

P. L. Kavaliauskienė savo plačiai žinomą siuntinių agentūrą yra perkėlusi į naują vietą. Dabartinis EXPRESS GIFT PARCEL COMPANY adresas yra - 3320 So Halsted St. Chicago 8, ILL. Vietoje galima pasirinkti ir įvairiausių siuntinių dalykų.

REZOLIUCIJOMS Remti Komiteto biuleteniai siuntinėjami visiems, kurie praneša savo adresu veltui, rašyti - Mr. R. Bureika, 4109 Tracy Street, Los Angeles, Calif. 90027

DĖMESIO LIETUVIAMS! Gražioje vietoje parduodami žemės dideli sklypai. Vieta pavadinta subdivizija LIETUVA ir yra surandama šiuo adresu - 1349 State Street, Lemont, ILL. Telef. (galima skambinti tiesiai iš Čikagos) - 257-2737 Sklypus apžiūrėti galima kasdien ir nuvažiavimas labai patogus, - važiuojama Archer Ave (kelias 4A) iki pat Lemonto State street ir pasukama į dešinę - už dviejų blokų yra subdivizija Lietuva. Kainos nėra brangios, yra keli sklypai.

Balandžio 19d. Lietuvių Auditorioj Bridžporto Lituanistinė mokykla

talkininkaujama LB apylinkės valdybos, surengė šios apylinkės jaunimo šventę. Programoje pasirodė puikiai visi - dideli ir maži. Šios apylinkės jaunųjų meniniam ansambliui vadovauja F. Strolia, padedant jam El. Šiurnaitėi, ir kanklininkų vadovui J. Spačkauskui. Reikia pažymėti, kad su dideliu pasišventimu Lituanistinėje mokykloje dirba jau kelinti metai mokytoja E. Spačkauskienė.

PASAULINĖS PARODOS proga

- rengiamos Lietuvių Dienos reikalavimams iki šiol surinkta aukų valstijomis:
- 1) Niujorkas..... \$3113, 74
  - 2) New Jersey.... \$1522, 50
  - 3) Illinois..... \$322, 00
  - 4) Conn..... \$ 286, 00
  - 5) Pennsylvania.. \$ 236, 00
  - 6) Ohio..... \$ 67, 00
  - 7) Florida..... \$ 60, 00
  - 8) California..... \$ 60, 00

Kitos valstijos..... \$ 110, 00

Viso - \$ 5.837, 24

Išlaidų padaryta \$ 1.980, 97. ALT yra inėšęs didžiausią finansinę auką Liet. Komiteto Pasaulinei Parodai darbams paremti - \$1.105 ir 40 centų. Su šiais pinigais bus atpausdinta 25.000 egz. leidinio "Lituanica".

Iki šiol Lietuvos Skautų Broliją nesugrįžus prieš metus iš LSS išėjusiems jūrų skautų vadovams, išsi vedusiems kartu ir Čikagoje veikusius jūrų skautų vienetus, pereitais metais rudenį, kaip neveikiantis Brolijoje buvo išformuotas LSB Čikagos jūrų skautų "Baltijos Jūros" tuntas. Liet. Skautų S-gos ir Brolijos vadovybei bei LSS vadovų suvažiavimui pasisakius už LSB jūrų skautų šakos veiklos tolimesnį išlaikymą, tėvams prašant ir į darbą ateinant Brolijai lojaliems jūrų skautų vadovams, Čikagoje atkuriamas jūrų skautų šakos veikla, isteigiant jūrų budžių, jūrų skautų ir bebrų vienetus "Lituanicos" tunte.

Jūrų budžių Prezidento Smetonos įgula, vadovaujama jūrų budžio v. s. Br. Gurėno jau veikia ir į vienatę kviečia jūrų budžius ir kandidatus nuo 16 m. amžiaus. Šiuo metu steigiamas jūros skautų laivas, į kurį kviečiami jūrų skautai bei kandidatai 13-15 m. amžiaus. Steigiamas ir jūrų jaunių-bebrų laivas, į kurį tėvai prašomi registruoti 8-12m. berniukus, norinčius būti jūros skautais "Lituanicos" tunto vadovybė yra pakvietusi senus jūros skautus vadc

Senatorius Hiram L. Fong (R-Hawaii) inėšęs naują rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalui. Rezoliuciją išrūpino Petras Laura, kilimo iš Eli zabeth, N. J. jau eilę metų gyvenęs Honolulu mieste.

vauti šiems naujiesiems vienetams.

Jūrų skautų ir bebrų registracija vykdoma pagal kolonijas sekančiais: Market Parke-vv. M. Jakaitis, telef. 778-5419. Gage Parke-Braiton Parke-vv. P. Rupinskas, telef. GR 6-26 87, Town of Lake-vs. Br. Gurėnas, telef. PR 6-9404, Bridžporte -valt. inž. K. Miliūnas, telef.-CA 6-7235, Cicero-valt. J. Sukackas, telef. TO 3-8782, East Chicago-vv. K. Jasinskas, telef. TO 2-3025. Bet kuriais "Lituanicos" tunto jūrų skautų reikalais kreiptis į tuntininką ps. K. Ci jūnėlį, telefonu PO 7-4174. Prašoma skambinti vakarais.

Linkėtina, kad tėvai įvertintų šias "Lituanicos" tunto pastangas ir vaikus irrašytų į Brolijos jūrų skautų vienetus, kuriuose, su pavasariu, prisidės intensyvus darbas reikiamoje skautiškoje dvasioje.

Tunto Informacija *****

LB TARYBOS RINKIMAI įvyks gegužės 9-10 dd. Lietuviai gyvenantieji toliau nuo lietuviškų kolonijų, gali balsuoti paštu per Apygardos Rinkimine Komisiją arba per Centrinę apylinkę. Norintieji tuo keliu balsuoti iš anksto registruojasi, kad būtų galima laiku išsiuntinėti balsavimo korteles. Centrinės apylinkės adresas-R. Skiptitis, 5613 So Emerald Ave. Chicago 21, ILL. Šiuose rinkimuose turi balsavimo teisę ir solidarumo įnašus nemokėjusieji. *****

LOS ANGELES (Calif) sudarytas laikinas komitetas lietuvių krepšinininkų kelionei į Australiją remti: L. Grinius pirm., K. Liaudanskas ir Dabšys vicepirm., Gedgaudas-sutikimų komisijos vad., S. J. Paltus-informacijos ir J. Vazbys sekret. Renkamos aukos tos kelionės išlaidoms padengti. (lg) *****

Ne vien duona žmogus yra gyvas!

KUPONAS: prašau mane iškirpti ir užpildžius pasiųsti Laisvosios Lietuvos Administracijai. Ačiū!

SIUNČIU \$ 5 metinei prenumeratai (Naujiems skaitytojams prenumeratos pradžia skaitoma nuo laiško gavimo dienos) SIŪSKITE laikraštį šiuo adresu:

PAVARDĖ .....
Nr. ir gatvė .....
MIESTAS ..... VALST. .... ZONA

MIELIEJI SKAITYTOJAI! Jei būtų Jūsų apylinkėje tokių, kurie dar neskaito LAISVOSIOS LIETUVOS, - praneškite jų adresus ir mes jiems siųsime 5 numerius susipažinimui veltui. NAUJIEMS SKAITYTOJAMS prenumeratos pradžia skaitoma nuo laiško gavimo dienos. VISIEMS, kuriems jau siunčiame laikraštį susipažinimui, mūsų nuoširdus kvietimas - po 5 numerių jungtis į mūsų skaitytojų šeimą, atsiunčiant metinę pren. 5 dolerius.

Jūsų patogumui, - Laisvosios Lietuvos adresą iškirpkite ir užklijuokite ant voko:

LAISVOJI LIETUVA
911 WEST 32 STREET
CHICAGO, Illinois 60608

Skulptorius Ramojus Mozoliauskas prie savo sukurtų New Yorko Pasaulinei Parodai lietuviškojo kopyltstulpio statulėlių. Nuotrauka - J. Klevys

Vardan Tos Lietuvos!

New Yorko parkų komisinerius vien tik lietuviams (iš kitų 30 tautų!) leido Pasaulinės Parodos aikštėje pastatyti paminklą, kuris ne tik ten bus visą parodos laiką, bet ir jai pasibaigus. Tai gražus lietuvių laimėjimas, nes šis paminklas-kopyltstulpis bus vienintelis Pavergtųjų Tautų ženklas šioje Pasaulinėje Parodoje, kurių numatoma aplankys daug milijonų žmonių. Šis paminklas talpina savyje ne vien religinį moty

vą - jame yra paminklas kartu ir mūsų didvyriškai kovojusiam Partizanui - Jo Motinai, Vytautui Didžiajam, Lietuvos valstybiniams simboliams ir tt. Ir atrodo jis didingai - 30 pėdų aukščio, kas lygu trijų aukštų namui!

Šio paminklo statybos išlaidos siekia \$ 4.000. Pasaulinės Parodos Lietuvių Komiteto pirm. prof. J. Stuko pavidimu, Čikagos Sofijos Barcus Radio Šeima, -Aldona ir Feliksas Daukai talkina statybos lėšų vajui.

Jų radio pranešimų dėka iki šiol duosnūs ir susipratę lietuviai jau turi sutelkę \$ 2.500, taigi, trūksta dar \$ 1.500. Šis paminklas yra visų lietuvių nuosavybė, jis atstovauja visą pavergtą Lietuvą - visi lietuviai bei visos lietuviškos organizacijos kviečiamos į talką šio paminklo statybos išlaidoms padengti. Didelės ar mažos aukos - visos širdingai laukiamos - siųstinos šiuo adresu: Lituanian Programs, Radio Station WOPA, Oak Park, Illinois, Usa.

Spaudos verpetuose ...

represijų aukomis tapo tokie žymūs karo vadai, kaip Tuchačevskis, Jankinas ir Uborevičius, jie buvo žymūs karvedžiai... (O! Koks nužudytiesiems džiugsmas! m. p.)

BRAVO RŪTA KILMONYTĖ!

Iš okupuotos Lietuvos jau plaukia žinios apie mūsų gabios artistės apsilankymą pavergtame krašte. Lietuviai jos elgsena ir jos taikliais per televiziją pareiškimais grožėjosi. Viename iš gautų laišku rašoma "Mūsų krašte Rūta Lee-Kilmonytė elgėsi daug gražiau negu kai kurios kitos mūsų "ekskursantės", nors jos buvo gimusios ir kurį laiką gyvenusios Lietuvoje."

PAGYVĖJUS šiais metais mūsų

akcijai prieš Lietuvos pavergėją, didžioje amerikiečių spaudoje jau minimas Lietuvos vardas. Štai "Daily News" balandžio 20d. numeryje vienas skaitytojas stebisi, kad spauda kelia triukšmą prieš Chruščiovo imperijos antisemitizmą, bet kodėl ji tyli apie persekiojamą kitų pavergtųjų tautų? Jo žodžiais tariant: "Kas visus mus sulaiko nuo šauksmo ir pūtimo į trimitus prieš Chruščiovo persekiojamą gyventojų daugelio kitų kraštų, kaip Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Ukrainos ir daugiau? Juk ne vien žydus komunistai persekioja?"

Vertas dėmesio taip pat "Journal American" balandžio 16d. kolumnisto Pierre J. Huss straipsnis, skirtas persekiojimui religijos Lietuvoje.

Autorius pažymėjęs, kad pavergtoje Lietuvoje išvežta į Sibirą 180 kunigų, ne mažiau, kaip 15 kunigų nužudyta, kad visi vienuolynai ir 405 bažnyčios Lietuvoje yra uždarytos, ir plačiai nupasakojęs su kokiais sunkumais susiduria kunigas laidojimo, krikšto ir kitais pastoracijos atvejais, žurnalistas baigia savo aprašymą pareiškimu: "Tas dar kartą parodo kokie melagiai yra komunistai!"

Kad komunistai yra melagiai - tą žinome iš senų laikų. Melas jų duona ir druska. Taip pat nesistebime, kad dvi Brooklyno moteriškės, pasiglebesčiąsias kelias dienas su lietuvių tautos pavergėju, šiandien pradėjęs sėkti jo pėdomis ir per akis mums meluoti apie gerį ir grožį pavergtame krašte.

LAS Dr. VYDŪNO

Čikagos LAS Dr. Vydūno skyriaus vadovybė rengia pavasarinę išvyką į Junion Pier, kuri įvyks gegužės 30 d. (šeštadienį). Iškilioje kviečiami dalyvauti visi Čikagos, Cicero, Detroito ir Clevelando lasiečiai bei jų bičiuliai. Apsistojama pas Algirdą Karatį, savininką GINTARAS vasarvietės Sekančiame numeryje bus plačiau.

GYČIŲ CHORAS kviečia

visus į PASAULIO MŪGĖS VAKARĄ, kuris įvyks gegužės 2d. (šeštadienį) Pelnas skiriamas choristė kelionės į Lietuvią dieną New Yorke išlaidoms apmokėti.

VAKARAS įvyks Vyčių salėje - 2453 West 47 Street.

PROGRAMOJE:

Soli stai Eleonora Zapolienė, Mečys Mikutaitis ir Vyčių Choras. GROJA Ramanausko orkestras, so listui Rustelkiui pritariant. Bufetas ir baras. Pradžia 7v. 30r Įėjimas tik \$ 1.50. Staliukus iš anksto užsisakyti telef. FR 6-6489 (sk) *****

IŠ AUSTRALIJOS prenešama, kad ten yra labai didelis susidomėjimas atvykstančiais iš JAV lietuviams sportininkais. Australijos lietuviai ta proga tiki, kad ne vien sportininkai atskris tuo lėktuvu, bet ir šiaip svečiai, kuriems viešnagė, anot mūsų korespondento, yra garantuotai šilta ir širdinga.

NAUJA Australijos LB Adelaidės Apylinkės valdyba: M. Pocius, P. Laumikaitis, J. Neverauskas, Č. J. Zamoiskis ir Ig. Taunys.

Adelaidėje sudarytas komitetas JAV lietuvių krepšinininkų priėmimui į kurį įeina: pirm. Jonavičius, pava duotojai - Pyragius ir Urnevičius, sekretorius Baltutis, priėmimui paruošti Lapsys, iždininkai Sidabras ir Andriejaitis, spaudos reikalams Nemeika, transportu rūpinsis Donėla ir Milaknis, sporto reikalus tvarkys Merūnas, nakvynės parūpins Šliažas, tautiniams šokiams vadovaus B. Lapšienė, maitinimas pavestas Katalikų Moterų D-ijai ir ALB Moterų Sekcijai.

Šiam įvykiui atžymėti yra rengia masi išleisti specialų ženkluką. *****